

РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОТПАДЪЦИТЕ
НА РЕГИОН КОСТИНБРОД
2017 – 2020 г.

март 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. РАЗДЕЛ ПЪРВИ - ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
1.1. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА.....	8
ПРИНЦИПЪТ НА ПРЕДПАЗНИТЕ МЕРКИ.....	8
ПРИНЦИПЪТ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ.....	9
ПРИНЦИПЪТ НА ПРЕВАНТИВНИТЕ ДЕЙСТВИЯ.....	9
ПРИНЦИПИ ЗА СПАЗВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	9
ПРИНЦИПЪТ ЗА АНГАЖИРАНОСТТА.....	9
ПРИНЦИПЪТ ЗА ИНФОРМИРАНОСТ.....	10
ПРИНЦИПЪТ ЗА МЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА.....	10
1.2. ГЕОГРАФСКИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОН КОСТИНБРОД.....	15
1.2.1. ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ГЕРИОНА.....	15
1.2.2. НАСЕЛЕНИЕ.....	25
1.2.3. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ (БВП), ТЕНДЕНЦИИ И ВЛИЯНИЕ.....	29
1.2.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ В ЗЕМЛИЩЕТО НА ОБЩИНТЕ ОТ РСУО КОСТИНБРОД.....	30
1.3. ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	38
1.4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	39
1.5. ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ.....	40
1.6. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ.....	40
II. РАЗДЕЛ ВТОРИ - ИЗГОТВЯНЕ НА АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИ В РСУО.....	42
2.1. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРОГРАМАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	42
2.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	43
2.2.1. БИТОВИ ОТПАДЪЦИ.....	43
2.2.2. ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОТПАДЪЦИ.....	47
2.2.3. СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ.....	48
2.2.4. УТАЙКИ ОТ ПСОВ.....	48

2.2.5. ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ / ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ БИТА	48
2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци	49
2.4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ.....	49
2.5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	50
2.6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ	51
2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	52
2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци.....	52
III. РАЗДЕЛ ТРЕТИ - SWOT АНАЛИЗ.....	53
IV. РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ - ЦЕЛИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ИЗБОР НА АЛТЕРНАТИВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	57
4.1. ГЕНЕРАЛНИ, ОСНОВНИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.	57
4.2. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.....	58
V. РАЗДЕЛ ПЕТИ - ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.....	61
5.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	62
5.1.1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	63
5.1.2. ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО НА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	64
5.1.3. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМА	67
5.1.4. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ, СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ № 4 КЪМ ЧЛ. 50, АЛ. 3, Т. 2 НА ЗУО	67
5.1.5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	75

5.2. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪЖКО	81
5.2.1. ВЪВЕДЕНИЕ	82
5.2.2. НАЧИНИ НА ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ	85
5.2.3. ЦЕЛ НА ПОДПРОГРАМАТА	87
5.2.4. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪЖКО	88
5.2.5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	89
5.3. ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ	93
5.3.1. ВЪВЕДЕНИЕ	94
5.3.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	95
5.3.3. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ	95
5.3.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	97
5.4. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ	100
5.4.1. ВЪВЕДЕНИЕ	101
5.4.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	102
5.4.3. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ	102
5.4.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	103
5.5. ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ	106
5.5.1. ВЪВЕДЕНИЕ	107
5.5.2 ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	107
5.5.3. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ	107
5.5.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	111

5.6. ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ	114
5.6.1. ВЪВЕДЕНИЕ	115
5.6.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	115
5.6.3. НАСОКИ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МЕРКИТЕ	116
5.6.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	117
5.7. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	119
5.7.1. Въведение	120
5.7.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	120
5.7.3. НАСОКИ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	120
5.7.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	122
VI. РАЗДЕЛ ШЕСТИ - КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	125
VII РАЗДЕЛ СЕДМИ - СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ, КОНТРОЛ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	126
7.1. НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	127
7.2. МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	127
7.3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА	128

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ДБ	Държавен бюджет
ДТБО	Депо за твърди битови отпадъци
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕХБО	Експеримент за характеризиране на битовите отпадъци
ЗВ	Закон за водите
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна Агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЖЛ	Излезли от употреба луминесцентни и други живак съдържащи лампи
МРО	Масово разпространени отпадъци
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МЗ	Министерството на здравеопазването
МФ	Министерството на финансите
НПО	Неправителствени организации
НПУДО	Националната програма за управление на дейностите по отпадъците
НППОО	Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСОРБ	Национално сдружение на общините в РБългария
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба акумулаторни батерии
ОбС	Общински съвет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПДООС	Програма за действие в областта на околната среда
ПО	Пластмасови отпадъци
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СО	Строителни отпадъци
РДО	Рамкова директива за отпадъци

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд за периода 2017 – 2020 г. е разработена на основание чл.79 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и чл. 52, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.

Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, както и със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2014-2020 г.

Програмата урежда прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно и регионално ниво и представлява документ, който цели да послужи за бъдещо по-ефективно и екологосъобразно управление на отпадъците на територията на общините, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците на Регион Костинброд - Община Костинброд, Община Божурище, Община Годеч, Община Драгоман, Община Своге и Община Сливница.

Програмата е приета с:

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Костинброд

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Божурище

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Годеч

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Драгоман

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Своге

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Сливница

I. РАЗДЕЛ ПЪРВИ - ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (РПУО), включващ общините Костинброд, Божурище, Годеч, Драгоман, Своге и Сливница, е изготвена за периода 2017-2020 г. на основание чл. 52, ал. 6 от ЗУО, съгласно който се предоставя възможност кметовете на две или повече общини в регионална система за управление на отпадъците, да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в подпрограмите. С регионалната програма, общините ще разпределят отговорностите за постигане на целите по управление на отпадъците и ще определят рамката за ефективно управление на общите съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци.

Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, както и със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2014-2020 г.

Програмата за управление на дейностите по отпадъците на Регион Костинброд (2017 – 2020 г.) се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво и представлява документ, който цели да послужи за бъдещо по-ефективно и екологосъобразно управление на отпадъците.

Във връзка с управление на отпадъците на регионален принцип и в съответствие с принципите на ЗУО е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците - регион Костинброд (РСУО – Костинброд). С Протокол от 14.07.2016 г. от проведено Общо събрание на РСУО Костинброд е взето решение да се изготви Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд с цел организиране на мерки на регионално ниво, за да съумеят общините да постигнат националните и европейските цели в сектор отпадъци.

В приложение към програмата са изготвени 9 анализа, свързани със съществуващото положение по управление на отпадъците в общините. Въз основа на основните изводи и препоръки по всеки анализ са идентифицирани дейностите (мерките) за постигане на целите, поставени в националното законодателство по управление на отпадъците до 2020 г. За всяка конкретна дейност (мярка) са определени източници на финансиране, срокове, очаквани резултати и индикатори за изпълнение на целите/мерките. Програмата включва 4 стратегически цели и 7 подпрограми.

1.1. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Регионалната програма за управление на отпадъците на регион Костинброд включва необходимите мерки за изпълнение на общините, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО. Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр. 53/13.07.2012 г.) и подзаконовите нормативни актове.

Програмата съдържа преглед на текущото състояние на региона, по отношение управлението на отпадъците, както и регламентира целите, принципите, мерките, начините на изпълнение, начините за контрол, начините за финансиране на дейностите и очакваните резултати за изпълнение на задълженията на Общинската администрация по отношение на управлението на отпадъците.

Разработването на програмата е съобразено с йерархията при управление на отпадъците, съгласно изискванията на Европейският съюз/ЕС, а именно:

- Предотвратяване
- Подготовка за повторна употреба
- Рециклиране
- Друго оползотворяване
- Депониране

Програмата отчита риска от въздействието на отпадъците върху околната среда, средствата и методите за тяхното най-екологично третиране, като и ограничаване на риска върху човешкото здраве от тяхното въздействие.

Тя е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Процесът на предварително планиране е важна част от цялостната насока и постигането на конкретни резултати в тази област.

Чрез разработването на програмата се цели навременно предвиждане, както на необходимия финансов ресурс за изпълнение на дейността, така и на конкретни мерки, които следва да се предприемат при управлението на отпадъците, изпълняващи законодателството в тази област.

Програмата е разработена съгласно Национален план за управление дейностите по отпадъци (НПУДО) 2014 -2020 г., като в нея са залегнали следните принципи:

ПРИНЦИПЪТ НА ПРЕДПАЗНИТЕ МЕРКИ

Този принцип представлява инструмент за управление на риска, който може да се прилага, когато съществува научна несигурност във връзка с предполагаем риск за човешкото здраве или околната среда, произтичащ от определено действие или политика. Например, за да се избегне увреждане на човешкото здраве или околната среда в случай на съмнения във връзка с потенциално опасното въздействие на даден продукт, могат да бъдат дадени инструкции за прекратяване на разпространението на въпросния продукт или за изтеглянето му от пазара, ако продължава да съществува несигурност след изготвянето

на обективна научна оценка. Този вид мерки трябва да бъдат недискриминационни и пропорционални и трябва да се преразглеждат при получаване на допълнителна научна информация.

ПРИНЦИПЪТ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Устойчиво развитие означава, че нуждите на настоящето поколение трябва да се задоволяват, без компромиси, с възможност на бъдещите поколения да задоволят своите собствени потребности. Това е основна, всеобхващаща цел на Европейската Общност, която е част и от Договора за създаване на ЕС, покриваща всички политики и дейности на Общността.

Устойчивото управление на отпадъците означава свеждане на употребата на естествени ресурси до минимум, увеличаване на дейностите по предотвратяване образуването, обезвреждането и рециклирането на отпадъците и осъществяване на третирането и депонирането на отпадъците с минимално въздействие върху околната среда, което да запазва доколкото е възможно повече ресурсите и да съхранява околната среда за бъдещите поколения.

ПРИНЦИПЪТ НА ПРЕВАНТИВНИТЕ ДЕЙСТВИЯ

Принципът на превантивните действия е основополагащ, когато става въпрос за разработване на стратегически документ и най-вече в случаите, касаещи човешкото здраве. Настоящата програма има за цел да включи и мерки, свързани с предотвратяването на отрицателни последици върху околната среда посредством правилното управление на дейностите, свързани с улавяне на отпадъците. Ще бъде взета под внимание защитата на околната среда от въздействието на отпадъците, което означава, че трябва да бъдат използвани такива мерки, които в най-малка степен увреждат околната среда, което включва намаляване на генерирането количество отпадъци и вредни емисии на територията на РСУО.

ПРИНЦИП ЗА СПАЗВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Йерархията на управлението на отпадъците е определена в рамковата директива за отпадъци, транспонирана в националното законодателство със ЗООС, ЗУО и подзаконовата нормативна рамка. Управлението на отпадъците следва да се извършва чрез предприемане на мерки за насърчаване на вариантите, които да обезпечават най-благоприятните решения и мерки за управление на отпадъците, като се следва следната последователност: предотвратяване образуването на отпадъци; подготовка за повторна употреба; рециклиране; друго оползотворяване (например за получаване на енергия); обезвреждане.

ПРИНЦИПЪТ ЗА АНГАЖИРАНОСТТА

Принципът на ангажираността се основава на въвеждане на обществеността при вземането на решения и изпълнението на мерките по управление на отпадъците. Участието

на обществеността се определя като даване възможност на населението да въздейства върху резултатите от плановете и целия процес по опазване на околната среда. Създаването на информираност по екологични въпроси и за повишаване възприемането и сътрудничеството за конкретния план/дейност/мярка е от голямо значение, когато става въпрос за намаляване на генерираните количества отпадъци още при източника. Участието на обществеността се препоръчва при всеки етап от процеса на управление и опазване на околната среда, а информационните и разяснителните кампании са неотменна част от процеса. Настоящата програма, придържайки се към принципа на ангажираността, предвижда и мерки, свързани с „въвличане“ на общността в процеса по засилване на ангажираността и отговорността, както и в кампании за популяризиране на мерките за управление на отпадъците.

ПРИНЦИПЪТ ЗА ИНФОРМИРАНОСТ

За екологичните проблеми както на национално, така и на световно ниво трябва да се алармира навременно. Вниманието към екологичните проблеми нараства с всяка изминала година. Наблюдава се тенденция правителствата да преразглеждат политиките си относно мерките за опазване на околната среда и ограничаване вредните влияния върху нея. Принципът се основава на необходимостта от информираност на населението за проблемите на околната среда, с цел екологосъобразен начин на живот.

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда, като всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

ПРИНЦИПЪТ ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА

Принципът Замърсителят плаща означава, че лицето, което замърсява трябва да плати разходите за отстраняване на замърсяването. В сектора на управление на отпадъците това означава, че генераторът на отпадъци трябва да поеме пълната стойност за третирането и окончателното обезвреждане на образуваните от него отпадъци.

Съблюдавайки горепосочените принципи е определен и обхватът на РПУО. Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.) е разработена на основание Чл.79 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и Чл.52, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда. В съдържанието ѝ са включени мерки свързани с управлението на отпадъците генерирани от територията на общините от РСУО - Костинброд като са отразени и процесите от образуването на отпадъците до тяхното обезвреждане. Предмет на програмата са битови отпадъци; строителни отпадъци; специфични потоци отпадъци – МРО; разделно събиране на рециклируеми отпадъци и компостиране на биологичнонеизградими отпадъци.

Настоящата програма е с период на действие от 2017 до 2020 г. и подлежи на актуализация в случай на изменения в Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. и/или при всяка значима промяна в нормативната база на дейностите по управление на отпадъците.

Предмет на програмата са дейностите по управление на:

- Битови отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци - МРО;
- Разделно събиране на рециклируеми отпадъци;
- Компостиране на биоразградими отпадъци.

Стратегията трябва да бъде ориентирана към постепенно въвеждане на системи за управление на отпадъците, които да осигуряват минимално въздействие върху околната среда.

С оглед синхронизиране с мерките за регионално управление на отпадъците с настъпилите промени в националното законодателство, програмата е съобразена с европейското и национално законодателство в областта на управлението на отпадъците.

Правилното въвеждане, прилагане и правоприлагане на законодателството на ЕС в областта на отпадъците са сред основните приоритети на политиката на ЕС в областта на околната среда. Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, наричана Рамкова Директива за отпадъците (РДО), отменя предишната Директива 2006/12 за отпадъците и Директиви 75/439/ЕЕС и 91/689/ЕЕС касаещи съответно отпадъците от отработени масла и опасните отпадъци. Преработената Рамкова Директива за отпадъците се прилага от 12 Декември 2010 и въвежда нови разпоредби с цел стимулиране на предотвратяването на образуване на отпадъци и рециклирането като част от йерархията на отпадъците, изясняването на ключови понятия, като дефинициите за отпадък, оползотворяване и обезвреждане както и установяване на подходящи процедури, приложими за странични продукти и край на отпадъка.

Законът за управление на отпадъците (ЗУО) е приет от ХLI Народно събрание на Република България на 28 юни 2012 г. и обнародван в Държавен вестник на 13 юли 2012 г., и реципира изискванията на Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС. Той регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

За биоразградимите битови отпадъци ЗУО регламентира конкретни и поетапни количествени цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата за битови отпадъци.

Съгласно чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 системите за разделно събиране, повторна употреба,

рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

- най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

В допълнение към общоевропейската цел за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци, в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.) се поставиха и национални цели за оползотворяване на битовите биоразградими битови отпадъци.

Програмата следва да включва мерки за предотвратяване на образуването, разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците на територията на общините, отчитайки специфичните условия на отделните видове населени места (големина, тип, брой жители и др.).

Мерките включват най-малко:

4.1. поетапно въвеждане на разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците, събирани чрез общинските системи за разделно събиране, както и изчисление на броя на домакинствата и на населението на всяка община, обслужвани от общинската система за разделно събиране;

4.2. разделно събиране и оползотворяване на отпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини;

4.3. план за изграждане на съоръженията за оползотворяване на биоотпадъците, когато такива са предвидени на територията на общините, съгласно решението по чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗУО, в т.ч. определяне на местоположението, необходимия капацитет и технология за третиране;

4.4. насърчаване компостирането на място;

4.5. повишаване на информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и оползотворяване на биоотпадъците.

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. В допълнение Наредбата изисква от кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община да се събират разделно и оползотворяват.

Във връзка с процеса на програмиране, ЗУО съдържа няколко ключови изисквания относно общинската програма за управление на отпадъците.

Първо: Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО).

Второ: Програмата се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на НПУО. Периодът на приетия от Министерски съвет НПУО е 2014-2020 г. Следователно регионалната програма за управление на отпадъците следва да се разработи за периода до 2020 г.

Трето: Програма трябва да включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кметовете на общините, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО.

Четвърто: Програма трябва да е достъпна за обществеността най-малко чрез публикуването ѝ на интернет страницата на общините.

Тъй като ЗУО изисква програмите за управление на отпадъците да се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците, то той определя рамката на обхвата и съдържанието на регионалните програми за управление на отпадъците. В този контекст, ЗУО съдържа конкретни изисквания за съдържание на НПУО, респективно към програмите за управление на отпадъците, поради което в обхвата на настоящата програма са:

- ✓ анализ на състоянието и прогноза за вида, количествата и източниците на отпадъците, образувани на територията на страната, както и за отпадъците, които е вероятно да бъдат обект на трансграничен превоз от или до националната територия;
- ✓ съществуващите схеми за събиране на отпадъци и основни инсталации и съоръжения за обезвреждане и оползотворяване, включително всякакви специални договорености за отработени масла, опасни отпадъци или потоци от отпадъци, за които са регламентирани изисквания с този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;
- ✓ оценка на необходимостта от нови схеми за събиране, закриване на съществуващи инсталации и съоръжения за отпадъци, допълнителна инфраструктура от инсталации и съоръжения за отпадъци, както и съотносимите към това инвестиции;
- ✓ информация за критериите, използвани за определяне на местоположението и капацитета на основните инсталации и съоръжения за обезвреждане или оползотворяване на отпадъци, които се предвижда да бъдат изградени;
- ✓ общи политики за управление на отпадъците, включително предвидени технологии и методи за управление на отпадъците, и специфични политики към определени групи отпадъци, които изискват специално управление;
- ✓ мерки за подпомагане на повторната употреба на продуктите и на дейности по подготовка за повторна употреба, по-специално чрез насърчаване създаването на мрежи за повторна употреба и поправки и подкрепата за тях, използването на икономически инструменти, критерии за доставка, количествени цели или други мерки;
- ✓ мерки за насърчаване на висококачествено рециклиране чрез въвеждане на схеми за разделно събиране на отпадъци, когато това е технически, екологично и икономически приложимо, за да се гарантират необходимите стандарти за качество на съответните рециклиращи сектори;
- ✓ организационни аспекти, свързани с управлението на отпадъци, включително описание на разпределението на отговорностите между централните и

териториалните изпълнителни органи, физическите и юридическите лица, които осъществяват управлението на отпадъците;

- ✓ оценка на ползата и целесъобразността от използването на икономически и други инструменти за решаване на различни проблеми в областта на отпадъците, като се взема предвид необходимостта от поддържане на гладкото функциониране на пазара;

- ✓ мерки за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда, в т.ч. мерки за поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци;

- ✓ мерки за насърчаване прилагането на варианти за управление на отпадъците, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло, в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, посочена в ЗУО;

- ✓ използването на безопасни за околната среда материали, произведени от биоотпадъци;

- ✓ отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, в т.ч. мерки за предотвратяване и повторна употреба;

- ✓ национална стратегия за ограничаване на количествата биоразградими отпадъци, обезвреждани в депа;

- ✓ информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и мерки за тяхното възстановяване;

- ✓ мерки за прилагане на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост или към специфични групи от потребители;

- ✓ целите, етапите и сроковете за тяхното постигане;

- ✓ оценка на финансовите средства, необходими за осъществяване на плана;

- ✓ координация с други планове и програми, имащи връзка с дейността;

- ✓ система за отчет и контрол на изпълнението;

- ✓ система за оценка на резултатите и за актуализация на плана.

Програмата за управление на отпадъците на регион Костинброд включва и мерки за създаване на интегрирана и адекватна мрежа от съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъците, както и на инсталации за оползотворяване на битови отпадъци (1) чрез прилагане на най-добрите налични техники; (2) в най-близките съоръжения/инсталации, намиращи се до източника на образуване на отпадъците, като се използват най-подходящите методи и технологии, осигуряващи висока степен на защита на човешкото здраве и околната среда.

Програмата предвижда и мерки за прилагане на системи за разделно събиране най-малко на следните отпадъци: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, и мерки за изпълнение на целите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъчни материали по чл. 31 и 32 от ЗУО - битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, битовите биоразградими отпадъци, в т.ч. биоотпадъците.

1.2. ГЕОГРАФСКИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОН КОСТИНБРОД

1.2.1. ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОНА

В регионално сдружение за управление на отпадъците на регион Костинброд влизат общините:

- Костинброд;
- Божурище
- Годеч
- Драгоман
- Своге
- Сливница

Общините са разположени в Западна България и представляват основни съставни общини в Софийска област. Общата територия на шестте общини обхваща 65 173 бр. жители

Фиг. № 1 – Карта на общините, включени в обхвата на Софийска област

ОБЩИНА КОСТИНБРОД

Във физиогеографски план Община Костинброд се позиционира в северозападната част на Софийско поле. Територията, върху която е разположена представлява коритообразна котловина. Софийското поле е обградено на север от разчленените склонове на Стара планина, на юг от Люлин и Витоша, на запад стига до варовитите възвишения на Сливница и Драгоман. През територията на общината минават реките Блато, Сливнишка и Белица.

Фиг. 2 – Териториален обхват на Община Костинброд

Мястото ѝ сред регионалните териториални единици, попада в обхвата на Югозападния район от ниво 2. Важна особеност в местоположението на общината е и това, че се намира в границите на Софийска област. Община Костинброд е разположена в непосредствена близост, северозападно от гр. София. На югоизток граничи със Столичната община, на юг – с община Божурище, на запад – с общини Сливница и Драгоман, на северозапад – с община Годеч, а на североизток – с община Своге.

В границите на Община Костинброд се включват 14 населени места, по-големи от които са административния център – град Костинброд и кметствата с.

Петърч и с. Драговищица. Територията на община Костинброд заема площ от 254 239 дка в границите на общинския център и кметствата на с. Безден, с. Богъовци, с. Бучин проход, с. Голяновци, с. Градец, с. Драговищица, с. Дреново, с. Дръмша, с. Опицвет, с. Петърч, с. Понор, с. Царичина, с. Чибавци.

Общата площ на община Костинброд е 254,4 хил.дка. След 2003 г. на територията на общината функционират 6 кметства - Петърч, Драговищица, Голяновци, Градец, Чибавци, Опицвет, като в тях са избрани пряко от населението кметове. В

останалите населени места след избор от Общинския съвет са назначени кметски наместници. Общият брой на населението в общината към 31.12.2015 г. наброява 17 172 души като 69% от тях са концентрирани в административния център. Гъстотата на населението е 69,4 души/км². Показателят е почти двойно по-висок от средния за област София (34,8 души/км²) и малко по-висок от този за Р България (66,4 души/км²).

Преминаването на три трансевропейски транспортни коридора в близост до Община Костинброд, определя транспортно-географското положение като благоприятно. Това са именно европейският транспортен коридор (ТК) № 10 (Калотина-София) и връзка с ТК № 8 (Гюешево-София-Пловдив-Бургас-Варна), представени от пътна и жп инфраструктура, както и на ТК № 4 (Видин-София-Кулата и София-Свиленград). Състоянието на пътната мрежа и отстоянието от 15 км от столицата, създава отлична предпоставка за икономически взаимовръзки на общината със съседни териториални единици. Стратегическото транспортно-комуникационно местоположение на общината следва да бъде подкрепено със съответна транспортно - комуникационна политика. Използването въпросния потенциал би рефлектирал върху общото социално-икономическо развитие на Община Костинброд.

Релефът на общината е разделен между три височинни пояса. В северните си части той бива силно разчленен планински, а в южната си част е равнинно-хълмист. В територията на общината се включват части от Мала планина, както и части от Софийска котловина. Най-високата точка е 1155 м. (северно от с. Чибаовци). Средната надморска височина на Община Костинброд е 725 м. През територията на общината протичат реките Блато, Сливнишка и Белица. От Мала планина извираят притоци на р. Искър, като най-голям е Крива река, която образува къси, дълбоки проломи със скални откоси. В западната част на планината се наблюдава силно развит карст. Валежните води се губят в множество понори и дават началото на многокарстови извори.

ОБЩИНА БОЖУРИЩЕ

Община Божурище се намира в западната част на Софийското поле, в непосредствена близост до столицата София. Границите на общината са следните:

- североизток – община Връбница,
- югоизток – община Баня,
- юг – общините Перник и Брезник,
- север – община Костинброд,
- запад – община Сливница.

Фиг. 3 Териториален обхват на Община Божурище

Площта на общината е 142,884 хил.дка, което е под средната за общините в страната (420,5 хил.дка), в Югозападния район за планиране (390,5 хил.дка) и в Софийска област (321 хил.дка). Общината представлява 0,128 % от общата територия на Република България. В обхвата на общината са включени 10 населени места – гр.Божурище и 9 села (Гурмазово, Делян, Златуша, Мала Раковица, Пожарево, Пролеша, Росоман, Хераково, Храбърско). На територията на общината функционират 6 кметства.

Гъстотата на населението е 55,6 чов/км², което е под средната за страната (70,3 чов/км²).

През територията на общината преминава европейският транспортен коридор ОЕТК № 10 (Калотина-София), в близост е ОЕТК №4 и ОЕТК №8, което определя транспортно-географското положение на Божурище като благоприятно. Железопътната инфраструктура е от жп линията София-Банкя и София-Перник. Сравнително доброто състояние на транспортната инфраструктура е предпоставка за взаимовръзките на общината със съседните общини и столичния град. Божурище е люлка на българската авиация. Тук се намира и първият държавен конезавод, който дълги години е снабдявал с коне армията.

В геоморфоложко отношение територията на общината заема западната част на Софийското поле. Теренът има преобладаващ хълмисто-равнинен характер, като средната надморска височина е около 625-645 метра. Дъното на котловината е развито върху сенонски пирокластични и плиоценски пясъчливо-глинести седименти, припокрити с делувиялни и наносни конуси. Полето е запълнено с плиоценски пясъци и глинни, припокрити с дебели речни наноси и на много места е заблатено. Морфоложкото оформяне на Софийската котловина е свързано с развитието на Софийската грабенова структура, ограничена от север и юг с разседи. През плиоцена и кватернера е обхваната от диференцирани негативни движения, като течението на река Искър било препречено и

цялата днешна Софийска котловина била превърната в голямо езеро. Езерото изчезнало, след като по-късно реката пробила път през Стара планина и създала днешното си речно корито. В резултат от продължителното езерно съществуване по дъното на вече осушната се котловина са се натрупали дебели седименти с мощност от 200 до 800 м. В голямата си част релефът е ерозиран от атмосферното въздействие. Геоложката основа е представена в ниската част от плиоценски и кватернерни отложения, а във високата от сенонски отложения- южен тип. Плиоценът е представен в горния си хоризонт от глинни с прослойки от глинени пясъци. Кватернерните отложения се представляват от делувиялни пясъчливи глинни, на места обогатени с чакъл и единични валуни. Кредата е представена от селонски пясъчници- кварцови, плътни до напукани, изветрели и от андезитови туфи – плътни, здрави или тектонски променени.

ОБЩИНА ГОДЕЧ

Община Годеч е административно-териториална единица по смисъла на ЗАТУРБ – част от Софийска област, и статистическа териториална единица от ниво LAU2 по Номенклатурата за статистически териториални единици (NUTS) на ЕС. Съгласно закона за регионалното развитие Софийска област, респективно община Годеч, се включва към Югозападния район за планиране.

Община Годеч е разположена северозападно от гр. София, като на югоизток и изток граничи с общините Костинброд и Своге, на юг - с община Драгоман, на север – с община Берковица и община Вършец, а на запад – с Република Сърбия. На територията на общината не преминават Трансевропейски коридори.

Фиг. 4 Териториален обхват на Община Годеч

Град Годеч се намира на кръстопът за София, Драгоман, Димитровград, в Р Сърбия, и към Берковица през Петроханския проход. Градът отстои на 48км. от София и на 25км. от КПП „Калотина”.

Общата площ на община Годеч възлиза на 374,680 кв. км. (НСИ). Територията на община Годеч заема 5,3% от територията на Софийска област и 0,3 % от общата територия на Република България.

Релефът е основен фактор за формирането и развитието на географската обвивка. Той е резултат от взаимодействието между литосферата, хидросферата и атмосферата. Голямо значение за формирането на релефа в общината оказва строежа на земната кора (морфоструктури) и съвременните неотектонски движения. Те влияят върху образуването на основните форми на релефа. Най-високия хребет на територията на общината започва от Сребърна през връх Ком до Петрохан и е разположен в северната ѝ част. Най-ниският хребет се нарича Чапаъня и се намира в южната част на община Годеч. В западната част на общината се простира Гладно поле (685 м.), което на изток увеличава надморската си височина и образува множество ридове с различни направления. Релефът е предимно хълмист, ниско планински, заоблен и разчленен от р. Нишава, р. Станянска, р. Врелото, както и от техните притоци, които са с непостоянен режим. От друга страна неотектонските движения оказват влияние върху скоростта и развитието на голяма част от морфоскulptорните процеси и спомагат за формирането и развитието на мезо и микрорелефа. За развитието на морфоскulptорните процеси голяма роля оказват външните земни сили, в резултат на които се проявяват процеси, като ерозия, денудация, екзарация.

В резултат на ерозията по долината на река Нишава се наблюдават речни тераси, наносни конуси, в които се депонират големи количества вода, речни острови, меандри, оврази и др. Установени са силно ерозирали терени, където стопанската дейност е невъзможна - с. Бърля, Комщица, Губеш, Голиш, Равна и др. 13.9% от територията е слабо ерозираща, а 1.8% е силно ерозираща. Характерно за района около с. Браковци са интензивни карстови процеси, които водят до образуване на сухи карстови долини, пещери, валози, въртопи. Карстовите процеси са свързани главно с варовици и в по-малка степен с доломити. В района на с. Комщица се формират срутища под действието на стръмни склонове, изградени от варовици и пясъчници. Друг феномен на природата са каменни венци, югозападно от с. Гинци. Наблюдават се билни заравнености, склонови стъпала и т.н. Най-високата точка в района на общината е връх Ком (2016 м.), разположен на самата административна граница с община Берковица, а най-ниската е разположена по талвега на река Нишава на 525 м. надморска височина. Други високи точки са Куратски връх с 1850 м, който е разположен непосредствено до с. Гинци, връх Вучи баба (1294 м.), връх Равно буче (1499 м.), връх Сребърна (1931 м.) и други. Равнините (0 – 4 градуса) в общината заемат само 0.5% от цялата и площ; полегатите наклони (5 – 10 градуса), заемат 2.5% от територията и; склонове с наклон между 11 и 20 градуса заемат 36.8%; стръмните склонове (21 – 30 градуса) - 46.7%, а много стръмните, над 31 градус – 13.5%. Може да се направи извод, че община Годеч попада в нископланинския и среднопланинския пояс. Релефните форми благоприятстват развитието на земеделието в южните части, където е разположена по-голямата част от обработваемата земя. Склоновете на Стара планина са заети от пасища — от значение за развитието на животновъдството. На територията на общината не е регистрирана значима сеизмична активност.

ОБЩИНА ДРАГОМАН

Община ДРАГОМАН се намира непосредствено до западната граница на Република България. Административният център на общината е град Драгоман. Разположен е в малко високопланинско поле, в западната част на Софийската котловина, на около 36 км. западно от София и на 15 км. източно от Република Сърбия.

Средната надморска височина на град Драгоман е 722.40 метра. На областта Бурел е 765 мн. в. Най-ниската надморска височина в общината се намира при село Калотина, около 495 м. Най-ниската точка е нулата на рейката на река Нишава – 488.66 метра, а най-високата е връх Петровски кръст – 1206 м. Теренът, на който се намира и развива общината е карстов. Окарстянето е почти повсеместно явление (Чепън, Три уши, Ждрелото на р.Нишава, Габерски камък и др.), поради тази причина дъждовната повърхностна вода пропада в земните недра. Изворите и породилите се от тях потоци, поради вододелния характер на района се превръщат в притоци на двете най-големи реки течащи през общината – Габерска (Борелска) река и река Нишава.

Фиг. 5 Териториален обхват на Община Драгоман

ОБЩИНА СВОГЕ

Община Своге е разположена в западна България, в северната част на Югозападен регион и северната част на Софийска област. Общината влиза в състава на 23-те общини на Софийска област. На запад граничи с общините Годеч и Костинброд (Софийска област), на север с общините Вършец (област Монтана), Враца и Мездра (Врачанска област), на изток с община Ботевград и на юг - с община София-град.

Община Своге има площ от 869 кв.км, което съставлява 12,27 % (втора по големина) от територията на Софийска област, 4,26 % от територията на Югозападен район, и 0,78 % от територията на България. Общината обединява 38 населени места, от които 1 град (общинският център град Своге) и 37 села, сред които по-големите - Искрец, Владо Тричков, Лакатник, Церово и др.

Общината се отличава с благоприятно географско положение, както от гледна точка на близостта на общинския център град Своге до София (32,7 км), така и като територия, осигуряваща връзка между Северна България и Столицата. Географското разположение на общината създава добри предпоставки за активизиране на връзките със София и по-големите стопански центрове в Западна България и привличане на инвестиционни интереси за усвояването на планинските ресурси в подкрепа на местното стопанско развитие и за подобряването на условията за живот на населението в този планински район..

Фиг. 6 Териториален обхват на Община Своге

Основно значение за поддържане на стопанска активност и засилване на вътрешнорегионалните и междурегионалните връзки имат второкласният път II-16 София - Своге - Елисейна- Ребърково (Мездра - Ботевград), който се свързва с един от най-големите европейски транспортни коридори - № 4 (Дрезден/Нюрнберг - Прага - Виена/Братислава - Будапеща - Крайова/Констанца - Видин - Своге - София - Солун/Пловдив - Истанбул), чието значение нараства сред влизането в експлоатация на Дунав мост 2, и железопътната линия София - Мездра - Горна Оряховица, която е част от големия железопътен пръстен на страната. В западната част на общината преминава първокласният път I-81 София - Лом. Общинската пътна мрежа е изградена предимно от

общински, главно планински, пътища. Връзката със съседните общини се осъществява и чрез второкласни и третокласни пътни артерии. С надобщинско значение са III-162 (Елисейна - Своге) - Миланово - Долна Бяла речка - Стояново - (Монтана - Враца) и III-164 Своге - Искрец - Бучин проход, чрез които се осъществява връзката с път Е-81 и общините Костинброд и Годеч.

Релефът е предимно планински със средна надморска височина 818 м и денивелация от 345 м¹. Територията се намира в пределите на Западна Стара планина и се пресича субмеридионално от Искърския пролом. Тя включва части от планините Мала, Понор, Козница, Врачанска, Ржана, Голема, Мургаш и Софийска. Отводнява се от река Искър и нейните притоци Искрецка, Батулийска, Габровница и др. Основната част от селищата и придружаващите ги обработваеми площи са разположени в ниските части на релефа, привързани към Искърския пролом. Планинските склонове са покрити с гори и смесена дървесно-хростова растителност. Билата са заети от естествени пасища и ливади.

Съвременният релеф е комплексен резултат от проявата на фактори с природен и антропогенен произход, където водещо значение има масивният характер на планинските структури, формиран върху сложния гънково-навлачен строеж на Свогенската антиклинала. Орографската ос е изтеглена в посока северозапад-югоизток.

На съвременния етап определяща роля за развитието на релефа имат денудационните, ерозионните и карстовите процеси. В билните части на планините се разкрива палеозойският фундамент, представен от аргилити, алевролити, пясъчници. Върху тях широка площна изява имат ерозионните процеси. Фундаментът е широко препокрит от триаски и юрски материали - варовици, доломити, брекчоконгломерати, пясъчници, създаващи среда за развитието на активни карстови процеси - карни полета, понори, пещери, пропасти, карстови извори (територията се отнася към Врачанския, Понорския и Безденския карстови райони). В обхвата на Искърския пролом и дълбоко всечените долини на притоците му съществуват условия за проява на свлачищно-срутищни процеси.

Така представените особености на релефа (пресечен планински терен, стръмни наклони, дълбоки долинни врязвания, карст) създават сериозни затруднения пред изграждането и поддържането на стопанска и селищна инфраструктура. Висока потенциална опасност съществува от проява на свлачищно-срутищни и широкоплощни ерозионни процеси, които се отразяват неблагоприятно върху почвената покривка и условията за акумулиране на пресни води. Карстовият релеф на Понор, Мала и Врачанска не позволява развитие на речно-долинна мрежа и ограничава обема на пресноводните ресурси на общината.

¹ Източник: НСИ, Райони за целенасочено въздействие (електронен документ), 2005 г.

ОБЩИНА СЛИВНИЦА

Община Сливница е III-та категория – относително висока степен на уязвимост, попадаща в регионалния план на Районите за целенасочена подкрепа (РЦП) по 6 показателя. През 1964 г. с. Сливница е признато за град Сливница с Указ № 546/обн. 15.11.1964 г. Община Сливница е разположена в югозападна България /фиг.1/. Общината има благоприятно географско положение, което определя в голяма степен възможностите ѝ за развитие. Тя е четиринадесетата по големина в област София. Средната надморска височина на общината е 716,6 м.

Фиг. 7 Териториален обхват на Община Сливница

Разположението на общината определя мястото ѝ в областната инфраструктура - през нея преминават важни транспортни артерии, енергийни и телекомуникационни системи. Важно значение за развитието на общината имат железопътната линия и автомобилния път София – Драгоман – Димитровград /ЮЖ/ - Белград, които са част от транспортен коридор № 10. Транспортната система, играе изключително важна комуникационна роля при осъществяване на икономическите взаимоотношения, както с общините в югозападна България, така и с цялата страна. Първокласната пътна мрежа е с дължина 14 км. Третокласните и четвъртокласни пътища са 81 км и не са в добро състояние. Уличната мрежа в населените места в по-голямата си част е с трайна настилка. Електроснабдяването на община Сливница се осъществява от националната енергийна система. Покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100% за

територията на цялата община. Покритие със сигнал на мобилните оператори, Глобул и Мобилтел има в цялата територия на общината.

Релефът на община Сливница е с равнинно-хълмист характер като средната надморска височина е 716,6 м, като варира от 600 до 800 метра. Град Сливница е заграден от три страни с хълмове - на запад –“Козяк”/762 м./, на югоизток „Могилата”/670м/ и на север - „Целовижда”/703 м/.

Възвишения около гр. Сливница са изградени от триоски и юрски варовици, които благоприятстват развитието на различни карстови форми. Оголените варовикови терени се нагряват силно през деня и особено през лятото, а през нощта и зимата се охлаждат бързо и по такъв начин влияят върху микроклимата в района.

1.2.2. НАСЕЛЕНИЕ

За целите на програмата е необходимо да се определи обхватът на населението, което ще бъде засегнато от мерките и целите, заложи в настоящата програма. В зависимост от характеристиката на населените места (градско селско) се определят и основните генератори на образуване на отпадъци. Охарактеризирането им би довело до правилно определяне на най-основните похвати и дейности за постигане на регионалните, националните и европейските цели в сектор отпадъци.

Разгледаната информация за населението на общините, членуващи в РСУО Костинброд, е както следва:

- Брой жители на територията на РСУО Костинброд – Общо и поотделно за населените места на всяка община
- Процент на населението на всяка община от общия брой на населението на РСУО
- Население в градовете и селата – по брой и по процентно разпределение от общото население на региона

Табл. № 1 Разпределение на населението в Общините от РСУО Костинброд по градове и пол.²

НАСЕЛЕНО МЯСТО			БРОЙ ЖИТЕЛИ		
РСУО	Община	Град/Село	Общо	Мъже	Жени
РСУО КОСТИНБРОД			65 173	32 133	33 040
	Костинброд		17 172	8 387	8 785
		с.Безден	274	140	134
		с.Богьовци	130	70	60
		с.Бучин проход	124	59	65
		с.Голяновци	629	284	345
		с.Градец	315	163	152

² По данни на НСИ за брой жители по населени места към 31.12.2015 г.

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

		с. Драговищица	1 128	554	574
		с. Дреново	30	18	12
		с. Дръмша	120	58	62
		гр. Костинброд	11 661	5 688	5 973
		с. Опицвет	391	202	189
		с. Петърч	2 076	1 012	1 064
		с. Поноор	11	7	4
		с. Царичина	52	23	29
		с. Чибавци	231	109	122
	Божурище		8 453	4 126	4 327
		гр. Божурище	5 613	2 732	2 881
		с. Гурмазово	445	235	210
		с. Делян	22	10	12
		с. Златуша	84	43	41
		с. Мала Раковица	5	3	2
		с. Пожарево	298	144	154
		с. Пролеша	636	297	339
		с. Росоман	21	8	13
		с. Хераково	739	362	377
		с. Храбърско	590	292	298
	Годеч		4 962	2 491	2 471
		с. Браковци	44	20	24
		с. Буковци	13	8	5
		с. Бърля	15	8	7
		с. Връдловци	17	9	8
		с. Върбница	10	6	4
		с. Гинци	171	91	80
		гр. Годеч	4 116	2 043	2 073
		с. Голеш	52	27	25
		с. Губеш	34	18	16
		с. Каленовци	16	10	6
		с. Комщица	76	38	38
		с. Лопушня	28	15	13
		с. Мургап	27	13	14
		с. Равна	15	9	6
		с. Разбоище	18	11	7
		с. Ропот	13	8	5
		с. Смолча	13	6	7
		с. Станинци	13	9	4
		с. Туден	93	51	42
		с. Шума	178	91	87

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

	Драгоман	5 070	2 467	2 603
	с.Беренде	26	16	10
	с.Беренде извор	25	13	12
	с.Василовци	60	27	33
	с.Вишан	33	16	17
	с.Владиславци	55	27	28
	с.Габер	523	251	272
	с.Големо Малово	127	55	72
	с.Горно село	18	6	12
	с.Грълска падина	17	7	10
	с.Долна Невля	1	1	-
	с.Долно ново село	4	3	1
	с.Драгонд	85	48	37
	гр.Драгоман	3 243	1 570	1 673
	с.Дреатин	7	4	3
	с.Калотина	238	117	121
	с.Камбелевци	3	1	2
	с.Круша	44	25	19
	с.Летница	12	6	6
	с.Липинци	3	1	2
	с.Мало Малово	65	31	34
	с.Начево	8	3	5
	с.Несла	93	51	42
	с.Ново бърдо	34	10	24
	с.Прекръсте	34	23	11
	с.Раяновци	38	18	20
	с.Табан	18	12	6
	с.Цапаровци	111	52	59
	с.Цръклевци	44	19	25
	с.Чеканец	8	3	5
	с.Чепърлинци	11	7	4
	с.Чорул	25	14	11
	с.Чуковезер	13	7	6
	с.Ялботина	44	23	21
	Своге	20 381	10 097	10 284
	с.Бакьово	18	9	9
	с.Батулия	127	59	68
	с.Бов	93	44	49
	с.Брезе	171	83	88
	с.Брезовдол	18	12	6
	с.Буковец	18	13	5

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

	с.Владо Тричков	1 398	692	706
	с.Габровница	188	93	95
	с.Бов	968	461	507
	с.Лакатник	1 190	579	611
	с.Губислав	58	27	31
	с.Добравица	10	6	4
	с.Добърчин	28	15	13
	с.Дружево	187	75	112
	с.Еленов дол	66	34	32
	с.Желен	188	99	89
	с.Завидовци	18	13	5
	с.Заногте	38	22	16
	с.Заселе	110	61	49
	с.Зимевица	196	108	88
	с.Искрец	1 808	877	931
	с.Лакатник	113	61	52
	с.Лесковдол	91	53	38
	с.Луково	271	137	134
	с.Левице	20	10	10
	с.Манастирище	4	3	1
	с.Миланово	441	178	263
	с.Огоя	77	43	34
	с.Оплетня	70	37	33
	с.Осеновлаг	233	126	107
	с.Реброво	894	445	449
	с.Редина	75	35	40
	с.Свидия	985	500	485
	гр.Своге	7 746	3 847	3 899
	с.Томпсън	845	423	422
	с.Церепел	24	13	11
	с.Церово	1 485	728	757
	с.Ябланица	111	76	35
	Сливница	9 135	4 565	4 570
	с.Алдомировци	1 332	655	677
	с.Бахалин	3	1	2
	с.Братушково	20	9	11
	с.Бърложница	86	37	49
	с.Гургулят	31	17	14
	с.Гълъбовци	159	82	77
	с.Драготиници	49	28	21
	с.Извор	111	57	54

	с.Пищане	8	4	4
	с.Повалиръж	8	5	3
	с.Радуловци	27	16	11
	с.Ракита	28	18	10
	гр.Сливница	7 273	3 636	3 637

Табл. 2 Процентно разпределение по общини на база общ брой жители на територията на РСУО – Костинброд

Населено място		Брой жители в града		Брой жители в селата		% от общ брой жителите в РСУО
РСУО	Община	брой	%	брой	%	%
РСУО КОСТИНБРД		39 652	60,84	25 521	39,16	100
	Костинброд	11 661	67,91	5 511	32,09	26,35
	Божурище	5 613	66,4	2 840	33,6	12,97
	Годеч	4 116	82,95	846	17,05	7,61
	Драгоман	3 243	63,96	1 827	36,04	7,78
	Своге	7 746	38,01	12 635	61,99	31,27
	Сливница	7 273	79,62	1 862	20,38	14,02

На територията на РСУО се наблюдава тенденцията, характерна за цялата страна - броят на жените има превес над броя на мъжете. Факторите, оказващи влияние върху половата структура на една община са смъртност, раждаемост, продължителност на живота и миграционна подвижност на населението. Най-благоприятната полова структура за населението в общината е тази, при която мъжете имат лек превес, запазващ се до пенсионна възраст, а жените имат незначителен такъв в тази възрастова граница.

Видно от таблицата по-горе, в унисон с националните тенденции за съотношение на половете, съвсем минимално преобладават жените, като този превес е характерен за градското население и е обратен по селата.

Видимо от горепосочената информация населението на територията на РСУО Костинброд е предимно градско с изключение на Община Своге. Засиленият процес на урбанизация предполага по-голям процент на биоразградимата фракция в състава на смесения битов отпадък. Поради което следва да се обърне специално внимание на мерките, които ще бъдат заложили за намаляване на количеството депониран биоразградим отпадък.

1.2.3. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ (БВП), ТЕНДЕНЦИИ И ВЛИЯНИЕ³

През 2015 г. растежът на brutния вътрешен продукт на България достигна 3%, най-високата стойност от 2008 г. насам. За това допринесоха едновременно външното (2.1 п.п.)

³ По данни от Конвергентна програма за периода 2016 – 2019 г. на Министерство на финансите на Република България.

и вътрешното търсене (0.9 п.п.). Подобренито на търсенето от страна на търговските партньори от ЕС благоприятства ускорението на растежа на износа на стоки и услуги до 7.6%, което при по-умерено нарастване на вноса (4.4%) доведе до положителен принос на нетния износ за ръста на БВП през 2015 г.

През 2017 г. растежът на българската икономика ще се ускори до 2.5% основно в резултат на нарастването на частното потребление поради продължаващото увеличение на заетостта и подобренито на потребителските нагласи по отношение на доходите на домакинствата. Инвеститорите се очаква да останат неутрални (да имат нулев принос) към растежа на БВП през 2017 г., въпреки забавянето на спада на публичните инвестиции и ускорението на частните. Приносът на нетния износ ще остане положителен, но ще продължи да се забавя, отразявайки ускорението на вноса в резултат от активизирането на вътрешното търсене. В периода 2018–2019 г. икономическият растеж плавно ще се ускори до 2.7%, като основен принос за растежа ще имат частното потребление и инвестициите. Очаква се те да бъдат повлияни от подобряване на бизнес климата в страната и повишаване на кредитната активност. От 2018 г. се очаква публичните капиталови разходи да нарастват. Износът на стоки и услуги също ще се увеличава и заедно с повишението на вътрешното търсене ще доведат до ускоряване на растежа на вноса. Така положителният принос на нетния износ постепенно ще се понижи до 0.1 п.п. в края на прогнозния период.

Благоприятната динамика на пазара на труда през 2015 г. и 2016 г. се предвижда да продължи и през 2017 г. По данни от краткосрочната бизнес статистика, очакванията на предприемачите относно наемането на персонал са в посока повишаване в сектора на услугите. Наред с това, през януари бе отчетено подобрене и при очакванията на потребителите за безработицата през следващите 12 месеца. Текущите данни за регистрираната безработица през януари и февруари също потвърждават запазването на низходящия тренд в динамиката на безработните на годишна база.

Във връзка с прогнозите за БВП и безработица се очертава повишение на потреблението в следващите години, което е съпроводено и с повишение на генерираните отпадъци на територията на Регионалното сдружение. Въпреки че населението на общините от РСУО Костинброд намалява⁴ (запазва се националната тенденция в тази посока) се прогнозира повишаване на нормата на натрупване на годишното количество отпадък на жител, която да се увеличава с по-бързи темпове от спада на населението, а от там и да се увеличи генерирания отпадък на територията на общините от РСУО Костинброд.

1.2.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ В ЗЕМЛИЩЕТО НА ОБЩИНИТЕ ОТ РСУО КОСТИНБРОД.

Регионалната програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017 - 2020 г.) няма за цел да засегне негативно защитените територии в

⁴ По данни от Общински планове за развитие на общините от РСУО Костинброд за периода 2014 – 2020 г.

обхвата на общините. Не се предвиждат инвестиционните намерения в обхватът от мерките по програмата да се реализират в защитена зона.

На територията на община Костинброд са разположени три защитени зони по Директива Натура 2000, както следва:

- Защитена зона “Драгоман” BG0000322 - обявена с решение № 122 от 02.03.2007г. на Министерски съвет обнародвано, ДВ, бр. 21 от 09.03.2007г., на основание чл. 10, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие, която представлява Защитена зона хабитати. Намира се в землищата на с. Безден, Богьовци, Бучин проход, Градец, Дреново, Дръмша, Опицвет, Петърч, Понор, Царичина – 82 053 дка, 28% от територията на общината. Зоната опазва 100% от националната площ на местообитание 7 230. Една от най-важните за опазване на приоритетното местообитание 40A0 и други асоциирани със същите условия приоритетни местообитания 91H0, 6110, 6210, 6240. Това е единствената зона, в региона на Софийска равнина, където ще се опазва *Spermophilus citellus*. Зоната е застрашена от дрениране на Драгоманското и Алдомировското блата. Първото е изчезнало след създаване на система от канали и помпена станция в миналото. Алдомировското блато е изчезнало по-късно заради връзката с Драгоманското и заради военни учения в близост. Зоната е застрашена от западане на екстензивната паша обусловила съществуването на полу-естествените сухи тревни местообитания върху по-дълбоки почви и съответно най-добрите местообитания за *Spermophilus citellus*. Съществуват планове за изграждане на вятърни паркове върху приоритетните местообитания, които биха унищожили значителни площи от тях. (НАТУРА 2000, Стандартен формуляр, BG0000322 Драгоман).

- Защитена зона “Раяновци” BG0002001 - обявена със заповед № РД – 569 от 05.09.2008г., на основание чл. 12, ал. 6 във връзка с чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие и т. 1 от Решение № 122 от 02.03.2007г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 21 от 2007г.), която представлява Защитена зона Птици. Намира се в землищата на Безден, Богьовци, Бучин проход, Градец, Дреново, Опицвет, Понор, общо 35 586 дка, 14% от територията на общината. Влажните ливади Раяновци включват ценни местообитания на редки и застрашени видове птици – преовлажнени ливади, пасища и блато. Установени са 196 вида птици, от които с европейско природозащитно значение (BirdLife International, 2004) са 84 вида, като в категория SPEC1 (световно застрашени) попадат 6 вида, а в категориите “застрашени в Европа” съответно в SPEC2 – 21 и в SPEC3 – 57 вида. От видовете срещащи се тук 45 са записани в Червената книга на България. Мястото е уязвимо от човешки дейности, основно свързани със земеделието, управлението на горите и управлението на водите. Отводняването на влажните зони и влажните ливади води до влошаване и загуба на ключови местообитания за водолюбивите видове птици. Превръщането на ливадите и пасищата в обработваеми земеделски земи води до пълна загуба на местообитанието на ливадния дърдавец и други видове птици от значение за Европейския съюз. Паленето на стърнищата е причина за големи пожари, в горите и тръстиковите масиви. Други дейности са провеждането на военни учения, разширяването на каменните кариери, както и незаконното изхвърляне на отпадъци. Директно въздействие върху птиците оказват лова, браконьерството и безпокойството. Районът е

уязвим по отношение на дейности, свързани с урбанизацията и индустриализацията. Заплаха за мястото са и изграждането на ветроенергийни паркове. Налице е такова намерение в района на хълма Чепън, който е местообитание на гнездящи и ловуващи грабливи птици. (НАТУРА 2000, Стандартен формуляр, BG0002001 Раяновци).

- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна “Западна Стара планина и Предбалкан” BG0001040 – приета с Решение № 661/16.10.2007г. на Министерски съвет - Защитена зона хабитати. Намира се в землищата на с. Бучин проход и Дреново, 3,8% от територията на общината. Много малка част от територията на община Костинброд попада в тази защитена зона, но като цяло, тя е една от малкото зони в България, където голям брой горски местообитания достигат оценка В от националното покритие и са в относително добро състояние. Зоната е едно от 2- те места в България с доказано постоянно присъствие на рис. В зоната постоянно се намират няколко мечки, като всички те са мигранти или от планините в Сърбия или от Централните части на Стара планина, но биват бързо убити от браконieri. Тук е единственото място между тези два центъра на разпространение, където мечката може да формира мета-популация с голямо биокоридорно значение за възстановяване генетичният обмен между тези популации. Мечката и рисът са основни видове на основата на които са определени границите на зоната. (НАТУРА 2000, Стандартен формуляр, BG0001040 Западна стара планина – Предбалкан). В обхвата на Община Костинброд няма защитени територии, обявени по реда и Закона за защитените територии.

На територията на община Божурище в землищата на селата Делян и Златуша попада част от Защитената зона за опазване на дивите птици BG 0002101 „Мещица”, обявена със Заповед № РД-809 от 6 ноември 2008 г. (обн. ДВ, бр. 108/2008 г.) на Министъра на околната среда и водите. Създадена е с цел:

- Опазване и подържане на местообитанията;
- Възстановяване на местообитанията.

Предмет на опазване са следните видове птици по Закона за биологичното разнообразие: Ливаден дърдавец (Sorex sorex) и Червеногърба сврачка (Lanius collurio).

Защитената зона „Мещица” е разположена на територията на две области, като основната част се намира на територията на област Перник, а само 1,8 % от от площта на зоната в североизточната част е в Софийска област. На територията на селата Делян и Златуша, община Божурище, Софийска област обхваща 63,2 ха.

Според цитираната по-горе заповед за обявяване, в границите на защитената зона се забранява:

- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Косенето на ливадите преди 1 Юли, както и косене от периферията към центъра;
- Добиване на подземни богатства по открит взривен способ.

Допускат се:

Инвестиционни намерения, дейности по стопанисване на земите, горите и водните обекти, които не противоречат на забраните в ЗЗ и при спазване на разпоредбите на ЗООС и ЗБР.

На територията на община Годеч се намират две природни забележителности: Водопад „Котлите” – намиращ се в землището на с. Разбоище и Скален комплекс „Заского” – включващ карстова пропаст „Заского” и пещерите „Диневата пещера”, „Кривата пещера”, „Светата вода” и „Подмола” до с. Гинци. Почти цялата територия на общината е обхваната от екологичната мрежа НАТУРА 2000 – 96% от територията от места по Директивата за опазване на дивите птици и 78% по Директивата за опазване на местообитанията. На територията попадат: - Защитена зона BG0002001 Раяновци, по Директива за птиците, в землищата на селата Букововци, Върбница, Каленовци, Лопушня, Мургаши и Шума, заемаща 37,6% от територията на общината; - Защитена зона BG0002002 Западен Балкан, по Директива за птиците, в землищата на селата Бърля, Гинци, Комшица и гр. Годеч, заемаща 15% от територията на общината; - Защитена зона BG0002005 Понор, по Директива за птиците, в землищата на селата Бракововци, Бърля, Гинци, Голеш, Губеш, Комшица, Равна, Ропот, Смолча, Станинци, гр. Годеч, заемаща 43,7% от територията на общината; - Защитена зона BG0001040 Западна Стара планина - Предбалкан, по Директива за местообитанията, в землищата на селата Бракововци, Букововци, Бърля, Върдльовци, Върбница, Гинци, Голеш, Губеш, Каленовци, Комшица, Мургаши, Равна, Разбоище, Ропот, Смолча, Станинци, Туден, Шума, гр. Годеч, заемаща 72% от територията на общината; - Защитена зона BG0000322 Драгоман, по Директива за местообитанията, в землищата на селата Букововци, Върбница, Каленовци, Лопушня, Мургаши, Шума, заемаща 6% от територията на общината. Наличието на защитени природни обекти има и важно стопанско значение. За ефективно използване на този ресурс е необходимо разработването на програми за развитие на дейности като отглеждане на билки, гъби и горски плодове, както и развитието на ловен и екотуризъм.

На територията на община Драгоман са следните *Защитени територии*:

Пещерата „Темната дупка”

Пещерата “Темната дупка”, намираща се в близост до село Липинци и на около половин километър от махала “Бачийще” над с.Беренде извор е дълга 425м. Осеяна е с разнообразна пещерна украса – сталактити, сталагмити, прегради, езерца и ванички, пещерни бисери, каменни лилии и други характерни образувания. Тя е обявена за природна забележителност със заповед № 2810 /10. 10. 1962г. на ГУГ при Министерски съвет.

Входът на пещерата се намира на дъното на голям по размери въртоп. След входа се намира огромно срутище от едри скални късове, срутени от тавана и спускайки се надолу по наклонения под с глина. Тази част от пещерата е с бедна украса, поради разрушителното действие на мразоизветрителните процеси. Под срутището е началото на главната гарлерия. Интересното в тази част е малкият архаичен поток, който изниква ненадейно в дясната страна на галерията. По протежението ѝ са оформени няколко различни по размери и площ залички и странични галерийки. Потокът, слизайки все

надолу по главната галерия, облива всичко наоколо с жълтеникава синтрова кора, образувайки прагчета и малки езерца със синьо-зелена вода, която на места е и дълбока. На много места върху водната повърхност се оглеждат кристални образувания - каменни кактуси, завеси и водопади. Предполага се, че тази подземна рекичка тече цял километър под земята, за да излезе като карстов извор над с. Беренде извор, което получава името си от него.

В пещерата е установена една от най-богатите пещерни фауни. Типичните пещерни животни са триглобионтите. На места може да се види и прилепен тор, но в много малки количества, което говори, че прилепите са малко на брой. При входа на пещерата се намират и вкаменелости - миди и насекоми.

По Директивата за Защитени зони от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 за защитените птици на територията на община Драгоман попадат следните зони:

BG0002001 Раяновци

Териториален обхват – 131 858,34 дка.

Раяновци обхваща влажните ливади, разположени в долината между град Драгоман и село Цръклевици, включително Драгоманското блато, Чепън хребет и карстовите хълмове, разположени от Драгоман до землищата на селата Безден, Богьовци и Понор на юг. Източната граница на местността минава по пътя София - Годеч в частта му от Белидие хан до района на Въртопите.

Влажните ливади са обрасли с мезофилна тревна растителност, доминиран от *Carex SPP*, *Poa pratensis*, *Alopecurum pratensis*, *Poa sylvicola*, *Lolium perenne* и т.н. (Бондев, 1991). Дренажни канали са прокарани през по-голямата част от територията. Те са оградени от единични групи от върба *Salix SPP* и топови колани *Populus SPP*, както и ивици от блатна растителност - тръстика, папур *Typha SPP* и т.н. Разпространената коприва *Urtica Dioica* расте по дигите на каналите и осигурява основно убежище на ливадният дърдавец *Crex* в началото на пролетта и началото на размножителния сезон.

Типично блатна растителност обхваща части от Драгоманското блато и някои водни басейни остават на места през цялата година. От 50-те години насам дренажната система спря да работи и естествения процес на възстановяване на Драгоманското блато започна. До 2005г. блатото обхваща площ от близо 400 хектара. Възвишението Чепън е обрасло с *xerophyte* и *calciphyle* трева и храстова растителност, с присъствие на редки и ендемични растителни видове. На някои места има насаждения от бор *Pinus Nigra* и разпръсната широколистна гора.

Раяновските ливади включват ценни местообитания на редки и застрашени видове птици: 196 вида птици са регистрирани в района, от които 84 са от европейско природозащитно значение (*BirdLife*, 2004) - 6 вида са включени в категория SPEC1 (световно застрашени), 21 в SPEC 2 и 57 в SPEC 3 като застрашени в Европа. Четиридесет и пет от видовете, които обитават там, са изброени в Червената книга на България. Районът е от световно значение за ливадния дърдавец, който гнезди тук редовно, както и за още 11 вида с Европейско значение, включени Приложение I на Директива Птици. Той е

един от най-важните места в страната за Полска бърбица - *Anthus campestris*, белоока потапница *Aythya*, змияр чучулига *Calandrella brachydactyla* и Градинска овесарка *Emberiza hortulana*. Районът поддържа значителни популации на Орел змияр *Circaetus gallicus*, обикновен пъдпъдък *Common Quail Coturnix coturnix*, Червеногърба сврачка, *Lanius collurio*, *Woodlark Lullula* дървесница.

Районът е чувствителна към последствията от човешки дейности, свързани главно със земеделието, горското стопанство и управлението на водите. Отводняването на влажните зони и промяната на водния режим на влажните ливади причинява отводняването и влошаване на ключови местообитания за застрашените видове. В допълнение, разораването на ливадите в обработваеми земи води до пълна загуба на местообитанието за Ливадния дърдавец и други застрашени видове от европейско значение. Изгарянето на растителност след прибиране на реколтата в обработваемите земи причинява големи пожари покрай речните корита и горските местообитания. Други дейности, водещи до влошаване на местообитанията на птиците са разширяването на каменните кариери, недостатъчно добро управление на отпадъците, лов, браконьерство, алпинизъм, парапланеризъм и делтапланеризъм, засягащи изключително птиците по време на размножителния им сезон. Районът е уязвим за дейности, свързани с индустриализация, урбанизация, както и с производството на електроенергия чрез вятърни генератори, които могат значително да навредят на местообитанията. Инвестиционни проект за изграждане на ветроенергийни паркове в района вече съществуват.

През 1997 г. територията е обявена за Орнитологично важно място от BirdLife International.

По Директивата за Защитени зони от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 за опазване на природните местообитания на територията на община Драгоман попадат следните зони:

BG0000322 Драгоман

Териториален обхват – 213 571,8 дка.

Защитената зона обхваща обширен карстов район в югозападните предпланиния на Стара планина. Най-значимите природни дадености тук са Драгоманското и Алдомировското блато (единствените запазени карстови блата в България, възстановени последното десетилетие), карстовите възвишения Чепън, Три уши и други по-малки, както и влажните ливади между Големо Малово и Цръклеви.

Значими скални образувания има около Белидие хан. По северния склон на Чепън са запазени естествени широколистни гори.

Територията опазва 100% от националната площ на местообитание 7230 – *Алкални блата*. Територията е от най-важните за опазване на приоритетното местообитание 40A0 - *Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества* и други асоциирани със същите условия приоритетни местообитания 91H0 - *Панонски гори с Quercus pubescens*, 6110 - *Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi*, 6210 - *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia)*,

62A0 - Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества. Това е единствената зона, в региона на Софийска равнина, където ще се опазва *Spermophilus citellus*.

Зоната е застрашена от дрениране на Драгоманското и Алдомировското блато. Първото е изчезнало след създаване на система от канали и помпена станция в миналото. Алдомировското блато е изчезнало по-късно заради връзката с Драгоманското и заради необмислени военни маневри в близост. Зоната е застрашена от западане на екстензивната паша обусловила съществуването на полу-естествените сухи тревни местообитания върху по-дълбоки почви и съответно най-добрите местообитания за *Spermophilus citellus*. Съществуват планове за изграждане на вятърни паркове върху приоритетните местообитания, които биха унищожили значителни площи от тях.

BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан

Териториален обхват – 2 197 532,60 дка.

Територията включва планинските вериги на Стара планина от Искърския пролом към западната част на планината в България, граничеща със Сърбия. В по-високите части нефрагментираните горски територии доминират с значимите за областта на вековни букови и иглолистни гори. В ниските планински райони ландшафта е мозайка от дъбова гора, храсти и сухи тревни местообитания, използвани като обширни пасища, ливади и други земеделски земи, повечето от които изоставени. Околностите на езерото Рабиша също са включени в територията, както и околните хълмове, които са пряко свързани с останалите части от територията.

Реките на защитената зона са запазени в естественото или полу-естественото им състояние. Те следват естествените си речни корита и зоните на техните крайречни тераси са слабо фрагментирани.

В крайречните гори от *Alnus elia* и *Salix SP* (приоритетно местообитание 91E0) се е формирала една от най-качествените крайречни галерии в страната. Ихтиофауната е изключително богата и наброява (като важен хранителен ресурс за стабилността на популацията на видри) девет вида, пет от които са включени в Приложение II от Директива 92/43 / ЕИО. Това прави защитената зона "Западна Стара Планина и Предбалкан" една от най-ценните територии за защита на ихтиофауната. Естествена речна система на планината и връзката и с река Дунав са от голямо значение за миграцията на рибите.

Видовете и местообитанието им в защитената зона „Западна Стара Планина и Предбалкан“ са уязвими от възможно изграждане на водноелектрически централи. Веднъж изградени, те биха отнели до 90% от водата, което ще доведе до силно негативни промени в речните и крайречните местообитания.

Евентуалното изграждане на водноелектрически централи ще доведе до изменение хидроложки характеристики на реките. Това неминуемо ще се отрази и на състоянието на крайречните гори от *Alnus elia* и *Salix SP* и ще намали възможностите за развитие на екотуризъм и отдых в общината – отрасли с традиции в региона. Реките в региона са основни екологични коридори за различни животински видове и тези конструкции ще

ограничат или дори заличат рибната миграция. Физическите характеристики на речните корита ще се променят с нарастване на човешкото въздействие върху крайречните екосистеми.

Значителна заплаха е изсичането на крайречните гори. То често се обосновава с необходимостта от контрол на наводненията - мярка, която често води до точно обратния ефект. Корекциите върху речното корито както и друго хидротехническото строителство, а също така и засаждането на горски монокултури също са заплаха за речните и крайречните местообитания. Широко разпространеният привнесен вид *Amorfa fruticosa* (който е много агресивен, особено върху влажни низини на речните тераси) е друга заплаха за естествените екосистеми.

Съгласно Закона за защитените територии (ДВ, №133/1998) в обхвата на община Своге се включват защитени територии от три категории (природен парк, природна забележителност и защитена местност):

- Природен парк „Врачански Балкан” (в пределите на община Своге включва
- землищата на селата Дружево, Миланово и Оплетня);
- Природна забележителност „Бабин пласт – вековна дъбова гора” (с.Редина);
- Природна забележителност „Джуглата” (с.Церово);
- Природна забележителност „Елата” (с.Зимевица);
- Природна забележителност „Манастир Седемте престола” (с.Осеновлаг);
- Природна забележителност „Синия вир” (с.Губислав);
- Природна забележителност „Скакля” (с.Заселе);
- Природна забележителност „Темната дупка” (с.Лакатник, с.Миланово)
- Защитена местност „Лакатнишки скали” (с.Миланово);
- Защитена местност „Трескавец” (с.Бов, с.Желен).

Представителен за района е природният феномен „Лакатнишки скали“ – комплекс от скални венци, откоси, пирамиди и стълбове, пещери и карстови извори, развити сред мезозойски варовити скали по западния склон на долината на р. Искър между р. Пробойница, западно от гара Лакатник и Турския дол, при с. Оплетня. Те представляват най-атрактивната част от забележителния каньон на р. Искър. Основата на скалните венци е на надморска височина между 400 и 500 m, а максималната височина достига до 700 m. Най-атрактивната част от скалния венец при пещерата Темната дупка и карстовия извор Житолуб се посещава от туристи през всички сезони на годината. Лакатнишките скали са обявени за природна забележителност през 1989 г.

Защитената територия попада в пределите на обособения по-късно Природен парк „Врачански Балкан” (<http://mgu.bg/geosites/lakatnishki-skali.html>).

В обхвата на анализираната територия са обявени следните защитени зони по НАТУРА 2000:

- Западна Стара планина и Предбалкан – BG0001040 за защита на местообитанията на букови гори, благуново-церови гори, полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик и др.;

- Врачански Балкан – BG0002053 за защита на птиците, сред които белоопашат мишелов, бухал, горска чучулига, градинска овесарка, ливаден дърдавец, орел змияр, осояд, планински кеклик и др.;
- Врачански Балкан - BG000166 за защита на местообитанията на букови гори, дъбово-габърови гори, церово-горунови гори, полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик и др.;
- Западен Балкан – BG0002002 за защита на птиците, сред които царски орел, белогръб кълвач, белоопашат мишелов, белошипна ветрушка, бухал, бял щъркел, горска чучулига;
- Искърски пролом - Ржана – BG0001042 за защита на местообитанията на дъбово-габърови гори, букови гори, церово-горунови гори, полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик и др.;
- Понор – BG0002005 за защита на птиците, сред които белоопашат мишелов, горска чучулига, градинска овесарка, ливаден дърдавец, планински кеклик, сирийски пъстър кълвач и др.;

В границите на общината попадат множество пещери, от които 9 представляват спелеологически забележителности. Най-дългата пещера в Стара планина е “Темната дупка”, която се намира в подножието на Лакатнишките скали.

На територията на общината се намират 6 вековни дървета:

- ВД 1473 - зимен дъб (*Quercus peiraea*), - с. Свидня. м. "Старо село" обявено със Заповед № 851/10.08.1983 г./КОПС;

- ВД 1474 - зимен дъб (*Quercus petraea*) - гр. Своге. ман. "Св. Петка"- обявено със Заповед № 851/10.08.1983 г./КОПС;

- ВД 1475 - цер (*Quercus cerris*) - гр. Своге, кв. Дренов, ул. "Дунав" - обявено със Заповед № 851/10.08.1983 г./КОПС;

- ВД 1476 - цер (*Quercus cerris*) - гр. Своге, кв. Дренов. ул. "Ст. Караджа" 17 – обявено със Заповед № 851/10.08.1983 г./КОПС;

-ВД 1477 - 3 бр. цер (*Quercus cerris*) - гр. Своге, кв. Дренов. Гобищен парк обявено със Заповед № 851/10.08.1983 г./КОПС;

- ВД 1478 - ясен (*Ilex excelsior*) - с. Редина, м. "Локва" - обявено със Заповед jV 851/10.08.1983 г./КОПС.15

1.3. ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Регионалната програмата за управление на отпадъците (РПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- ✓ битови отпадъци;
- ✓ производствени отпадъци;

- ✓ строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ✓ опасни отпадъци - битови и строителни.

1.4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е прилагане на спазване на йерархията на управление на отпадъците и прилагане на интегрирано управление на отпадъците на територията на Общините от РСУО Костинброд, които да допринесат за устойчивото развитие на общините.

Програмата за управление на отпадъците е напълно съобразена с националното законодателство по управление на отпадъците.

Програмата съдържа следните основни количествени цели, за постигането на които са предвидени подпрограми с мерки.

Таблица № 3 Основни количествени цели по управление на отпадъците съгласно националното и европейското законодателство

Отпадъчен поток	Година	Цели
Биоотпадъци	2020	Разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци - не по-малко от 50 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани през 2014г.
	2025	Разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци - не по-малко от 70 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани през 2014 г.
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани на територията на Общините от РСУО Костинброд през 1995 г.
Разделно събиране	2015	Разделно събиране: най-малко хартия/метал/пластмаса и/стъкло

Отпадъци от домакинствата	2020	Рециклиране: 50% от отпадъците от домакинствата (чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО). Количествената цел от 50% за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, може да се достигне от всяка община, в следните срокове и количества съгласно §15 от ПЗР на ЗУО: - до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло; - до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло; - до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
Строителни отпадъци – когато някоя от общините от РСУО е Възложител на строителни дейности	2020	Рециклиране + оползотворяване: 70% строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

1.5. ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал.7 от ЗУО Програмата е публикува на интернет страницата на общините за обществено обсъждане за срок от един месец преди да бъде подадено Искане за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) и издаване на решение за преценяване на необходимостта от екологична оценка на програмата

В нормативно установения срок няма постъпили становища.

С решение № на Директора на РИОСВ София се преценява

1.6. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

За целите на изготвяне на настоящата програма, на основание взето решение на Общо събрание на РСУО Костинброд (Протокол от 14.07.2016 г.) за Разработване на Регионална програма за управление отпадъците на регион Костинброд, със Заповед № РД-05-32/25.01.2017 г. на кмета на община Костинброд е определена експертна група, създадена от служители на общините от РСУО Костинброд, която има отговорност за организация и координация на дейностите по разработване на регионалната програма.

Програмата е приета с:

Решение	№.....	по	протокол	№...../.....	г.
на Общински съвет – Костинброд					
Решение	№.....	по	протокол	№...../.....	г.
на Общински съвет – Божурище					
Решение	№.....	по	протокол	№...../.....	г.
на Общински съвет – Годеч					

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Драгоман

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Своге

Решение №..... по протокол №...../..... г.
на Общински съвет – Сливница

Общините са отговорни за контрола и изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл.52, ал.9 на ЗУО - „Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.“

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общините, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение.

II. РАЗДЕЛ ВТОРИ - ИЗГОТВЯНЕ НА АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИ В РСУО

В този раздел са представени резултатите, определени на база основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на общините от РСУО Костинброд, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Регионалната програма за управление на отпадъците на регион Костинброд.

На база изготвените анализи са формулирани основните изводи за състоянието и прогнозите за бъдещо развитие на дейностите по управление на отпадъците.

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите са направени изводи и препоръки.

2.1. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРОГРАМАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящата регионална програма за управление на отпадъците за Регион Костинброд е направена в пълно съответствие с изискванията на нормативната база за опазване на околната среда, управление на отпадъците и устройство на територията, в т.ч.:

- › Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г. поел. изм. и доп. ДВ бр.101 от 22.12.2015 г., в сила от 22.12.2015 г.);
- › Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр.53/13.07.2012 г. изм. бр. 66 от 26.07.2013г, в сила от 26.07.2013 г., изм. с Решение №11 от 10.07.2014 г. на КС на Република България - бр. 61 от 25.07.2014 г. бр.98 от 28.11.2014 г. в сила от 28.11.2014 г. бр.14от 20.02.2015 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.)
- › Закон за местните данъци и такси, в сила от 01.01.1998 г.; изм. идоп. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., поел. доп. ДВ. бр.32 от 22 Април 2016г.;
- › Закон за устройство на територията, в сила от 31.03.2001 г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2016 г.;
- › Закон за опазване на земеделските земи. обн. ДВ. бр.35 от 24 Април 1996 г., поел. изм. и доп. ДВ. бр.100 от 18 Декември 2015 г.;
- › Наредба за разделно събиране на биоотпаъци и третиране на биоразградимите отпадъци (Приета с Постановление № 20 на Министерски съвет от 25 януари 2017 г., обн., ДВ., бр. 11/ 31.01.2017 г.)
- › Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76 / 30.08.2013 г.);
- › Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Издадена от министъра на околната среда и водите, обн. ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.);
- › Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС №

- 11 от 15.01.2013 г., обн. ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 01.11.2013 г., в сила от 01.11.2013 г., изм. бр. 60822.07.2014 г., бр.57/28.07.2015 г.
- › Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ, бр.2 от 08.01.2013 г., попр.Бр. 6/22.01.2013г1 изм. и доп. Бр.51/11.06.2013г., бр.66/28.08.2015 г.)
 - › Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС №352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ, бр.2 от 08.01.2013 г.);
 - › Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г.);
 - › Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС №221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ, бр.73 от 25.09.2012 г.);
 - › Наредба за управление на строителни отпадъци и влагане на рециклирани строителни материали (ПМС № 277/05.11.2012г., обн.ДВ, бр.89/13.11.2012 г.);
 - › Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.);
 - › Национален план за управление на отпадъците 2014 - 2020 г., приет с решение №831/22.12.2014 гна МС на Република България;
 - › Методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РЗ-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите;
 - › Действащи общински стратегии, планове, програми и наредби, имащи отношение към управлението на отпадъците.

2.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

2.2.1. БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

➤ Община Костинброд:

На територията на Община Костинброд има **организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци**, в която е обхванато 100% от населението. Събирането и транспортирането на отпадъците се извършва от фирма БКС „Хр.Нанев“ ЕООД, като периодичността на обслужване е различна в зависимост от обема на използваните съдове, летен/зимен период и населеното място.

➤ Община Божурище

Организирано е сметосъбиране на битовия отпадък за всички населени места на общината, с изключение на с. Мала Раковица, тъй като в него няма постоянно живеещи. До края на 2014 година Община Божурище се обслужва от фирма „Любекс“ ЕООД, съгласно сключен през концесионен договор от 08.07.1999 г. От 24.01.2015 година община Божурище се обслужва от фирма „Евроимпекс“ ООД по договор съгласно Закона за обществените поръчки. Ползваните транспортни средства са 2-осни вариопреси.

Събирането на битовите отпадъци в селищата на община Божурище се извършва в различни съдове - кофи тип „Мева“, контейнери тип „Бобър“ и контейнери с вместимост 4 куб.м съдове, посочени по брой и тип в табличен вид.

➤ **Община Годеч:**

Към Община Годеч е създадено Звено „Чистота и озеленяване“ с Решение № 133 от Протокол № 12 от 16.12.2008 г. от заседание на Общински съвет – Годеч, което извършва дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване. По данни на общинска администрация от 2016 г. общия брой на контейнерите тип „Бобър“ в системата за сметосъбиране е 476 броя с общ обем 1100 литра, от които 173 броя в селата на Община Годеч. В гр.Годеч са разположени 1000 бр. контейнери тип „Мева“ (с обем 110 л.). Обслужването на контейнерите се извършва с два броя сметосъбиращи автомобили.

➤ **Община Драгоман**

В системата на сметосъбиране и сметоизвозване са включени всички населени места в общината. Сметоизвозването се извършва със специализиран транспорт по график. При пролетното и есенно почистване и на едрогабаритни отпадъци сметоизвозването се извършва по-често и при необходимост. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци на територията на община Драгоман се изпълняват от звено „Чистота“ към общинската администрация. Общината разполага със сметосъбиращ автомобил „Мерцедес“, както и с 290 бр. контейнери тип „Бобър“ с вместимост 1100 л. и 2 бр. контейнера с вместимост 4м³, разположени в с. Чепърлянци, с. Беренде и с. Несла – „Найденкина махала“. Понастоящем битов отпадък се събира в гр. Драгоман и още 28 населени места съгласно Заповед РД-15-521/12.11.2013г. В системата на сметосъбиране е обхванато 99,9% от населението на общината. Не се извършва сметосъбиране и сметоизвозване в следните населени места: с. Долна Невля, с. Дреатин, с. Долно Ново село, с. Липинци, и с. Неделище.

➤ **Община Своге**

Специализираните автомобили за събиране и транспортиране на отпадъците са 4 броя марка Мерцедес (2 бр. сметосъбиращи и 2 бр. контейнеровози), МАН – 1бр. и ИВЕКО – 1 бр. Услугата по събиране на отпадъците и транспортиране им до регионалното депо с. Богъовци, община Костинброд се извършва от фирма „Евроимпекс“ ООД.

➤ **Община Сливница**

Събирането на битовите отпадъци в Община Сливница се осъществява от Общинското предприятие „Чистота“ към Община Сливница. Отпадъците се събират в контейнери тип „Бобър“ (с обем 1100 л.), контейнери тип „Мева“ (110л.) и контейнери с обем 4 куб.м. За събиране на отпадъците се използват два броя камиони тип „Вариопреса“ – „Мерцедес“ – 1 бр. и „Рено“ – 1 бр., и контейнеровози ГАЗ-53 – 2 бр.

На територията на разглежданите общини е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, чрез сключени договори с Организации по оползотворяване, както следва:

- Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екоколект“ АД – Общините: Годеч, Драгоман, Сливница
- Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак“ АД – Общините: Божурище, Костинброд,
- Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД – Община Своге

Към настоящия момент единствения начин, по-който се третираат битовите отпадъци на територията на общините от РСУО – Костинброд е посредством депониране. Следва да се обърне внимание на приложими мерки (инсталации, съоръжения и дейности), който са по-високо в йерархията за управление на отпадъците на ниво регион и са насочени към предотвратяване на образуването на битови отпадъци. За целта е представена информация за количествата и тенденциите на битовите отпадъци в РСУО – Костинброд, съобразно депонираните количества и изготвяните към момента анализи за морфологичния състав на битовите отпадъци, съобразно „Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“, утвърдена със Заповед № РД-744/29.09.2012 г. на министъра на околната среда и водите.

Табл. № Количество на депонираните отпадъци на РДНО – Костинброд

Година	Община	Депонирани отпадъци (т)
2014	Костинброд	12 184,50
	Своге	6 427,40
	Годеч	1 891,78
	Божурище	3 318,28
	Драгоман	196,58
	Сливница	692,40
2015	Костинброд	12 814,76
	Своге	6 257,82
	Годеч	1 965,24
	Божурище	3 213,62
	Драгоман	689,36
	Сливница	1886,04

Табл. № : Морфологичен анализ на смесения битов отпадък, генериран на територията на общините, членуващи в РСУО – Костинброд

№	Фракция	Мер. ед.	Община Костинброд	Община Своге	Община Сливница	Община Годеч	Община Божурище	Община Драгоман
1	Битови отпадъци общо	т/год	15570,32	6769,96	3657,845	2248,935	3534,96	1002,11
2	Хартия и картон	%	17,49	14,71	7,69	10,01	6,91	5,71

3	Пластмаса	%	12,83	12,18	6,68	9,89	7,21	2,13
4	Съкло	%	3,28	5,17	3,92	6,82	8,24	2,45
5	Метал	%	3,81	1,85	7,11	2,65	3,57	0,52
6	Дърво	%	4,48	6,97	2,62	2,65	1,71	5,51
7	Гума	%	1,24	1,69	0,09	0,28	0,32	0,35
8	Текстил и кожа	%	3,82	3,92	2,28	3,3	4,25	1,66
9	Опасни домакински отпадъци	%	2,14	0,75	0,24	1,28	0,09	0,35
10	Инертни отпадъци	%	11,27	9,55	8,97	20,15	33,74	7,95
11	Хранителни отпадъци	%	17,19	19,89	6,02	10,42	13,26	5,45
12	Зелени отпадъци	%	22,45	23,32	54,38	32,55	20,69	67,93
13	Хартия и картон	т/год	2 723,89	995,91	281,46	225,07	244,29	57,46
14	Пластмаса	т/год	1 997,64	824,16	244,45	222,41	254,99	21,41
15	Съкло	т/год	511,19	349,97	143,48	153,40	291,32	24,62
16	Метал	т/год	592,95	125,10	259,93	59,70	126,20	5,28
17	Дърво	т/год	697,59	472,08	95,89	59,73	60,45	55,44
18	Гума	т/год	192,40	114,58	3,33	6,22	11,40	3,54
19	Текстил и кожа	т/год	594,56	265,17	83,20	74,21	150,48	16,73
20	Опасни домакински отпадъци	т/год	333,57	50,73	8,89	28,82	3,02	3,50
21	Инертни отпадъци	т/год	1 754,88	646,76	328,14	453,17	1 192,68	80,06
22	Хранителни отпадъци	т/год	2 675,84	1 346,45	220,06	234,25	468,93	54,68
23	зелени отпадъци	т/год	3 495,82	1 579,05	1 989,02	731,95	731,39	683,67

Съобразно представените морфологични анализи на генерираните битови отпадъци на територията на РСУО – Костинброд може да се направи извод, че процентът на рециклируемата фракция е сравнително висок, а също така и се наблюдават високи количества на биоразградимите отпадъци в общия отпадък. Следователно не се наблюдава пълнота на услугите по оползотворяване на битовия отпадък преди депониране и следва да се предприемат действие за организиране на допълнителни услуги на регионално ниво.

Анализ на данните също така показва, че общините трябва да обсъдят и приложат мерки за информиране на населението по отношение на разделното събиране на отпадъци от опаковки, което респ. ще доведе до по-активно участие и увеличаване на събраните количества, тъй като към настоящия момент са силно ограничени спрямо общия поток на отпадъците

Във връзка с изискванията на **чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО** се констатира, че количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е ограничено в повечето общини спрямо общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. Тези резултати могат да се обяснят с демографските тенденции за намаляване на населението през последните години и респ. намаляване на количеството на образуваните отпадъци, **а не на прилагане на конкретни практики по управление на отпадъците**. Посочените по-горе данни от морфологичния състав на битовите отпадъци благоприятстват въвеждането на **система за разделно събиране на биоотпадъци**. Чрез системата ще се осигури събирането на биоотпадъци и биоразградимите отпадъци, подходящи за производството на компост - отпадъци от паркове и градини, от поддържане на обществени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и др.

2.2.2. ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОТПАДЪЦИ

Производствените отпадъци за отпадъците от добив на суровини и енергия, производствени дейности и търговия с материали и продукти. Текущата практика е отпадъците от търговски обекти и производствените отпадъци, образувани от малките и средни предприятия да се събират и третират заедно с битовите отпадъци. Управлението на производствените отпадъци е задължение на предприятията, които ги образуват. Производствените неопасни отпадъци в региона се генерират в зависимост от отрасловата структура във всяка една от общините. Съобразявайки се с икономическите структура на предприятията, към настоящия момент се развиват тенденции за идентификация в бъдеще с големи генератори на производствени отпадъци, в частност в Община Божурище. Тази тенденция се наблюдава поради възникването на предпосвятки общините от региона да се превърнат в индустриална зона, поради близкото си географско положение с гр. София.

Към настоящия момент тази тенденция не е силно изразена в целия регион. Единствено за община Божурище се наблюдават завишени количества в статистическите източници в сравнение с реално генерираните отпадъци от хартия, картон, пластмаса и стъкло поради функциониращите предприятия с дейност по събиране и преработка на горепосочените фракции.

Неопасните отпадъци, образувани от производствените предприятия се смесват с битовите отпадъци и се депонират на регионалната система за обезвреждане на отпадъците – с. Богьовци, Община Костинброд.

Следва да се интегрира система във всички общини, в която отпадъците от производствената дейност на фирмите (опасни и неопасни) отпадъци предварително да се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори да се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ - София, издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.

Значителна част от отпадъците от производствената дейност представляват рециклируеми материали. Разделно събраните отпадъци от хартия, метал, стъкло, пластмаса, дървесни и др. следва да се предават за рециклиране или оползотворяване. За депониране да се предават отпадъци, които в момента не могат да бъдат рециклирани или оползотворени.

2.2.3. СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Информацията за строителните отпадъци в РСУО Костинброд е основана на количествата отпадъци, предадени за депониране на Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за общините Костинброд, Своге, Сливница, Божурище, Годеч и Драгоман, землището на с. Богъовци, м.Гоняреви падини.

Данните показват, че през 2015 г. и 2016 г. има деклариращи от оператора на депото по-голямо количество оползотворени отпадъци, отколкото депонирани отпадъци.

Изпълнителите на строителни и ремонтни дейности, не винаги доставят отпадъците на съответното депо, а се случва да ги изхвърлят на нерегламентирани места сред природата.

Налице е изоставане на процеса по осигуряване на площадки, които общините трябва да осигурят съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност, което често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях и съответно да запълват депото за битови отпадъци и замърсяват уличните пространства.

2.2.4 УТАЙКИ ОТ ПСОВ

В съответствие с принципа „Замърсителят плаща“, управлението на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води е задължение на притежателя им.

На територията на Региона има изградена пречиствателна станция за отпадъчни води в Община Костинброд, финансирана с реализацията на проект „Интегриран проект за изграждане на ПСОВ - гр. Костинброд и доизграждане и модернизиране на канализационната и водопроводната мрежи и съоръженията по тях за гр. Костинброд“. По проекта е изградена и въведена в експлоатация нова пречиствателна станция за отпадъчни води, към която са свързани над 10 000 жители. Доизградени и модернизирани са канализационната и водопроводна мрежи на Костинброд, с което е подоброено качеството на ВиК услугите за жителите на града.

Изграждането на пречиствателни станции следва да бъде приоритетна задача за всяка от общините в Региона. Отпадъците от утайки от ГПСОВ може да се третират в съоръжение за оползотворяване на биоразградими отпадъци.

2.2.5. ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ / ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ БИТА

Общините имат нормативен ангажимент за създаване на условия за екологосъобразно управление на опасните отпадъци от бита, които не попадат в обхвата на

наредбите по отношение управление на масово разпространените отпадъци. Тези отпадъци включват бои и покрития, градински химикали, вкл. пестициди, продукти от грижи за домашни любимци, химичните вещества и препарати, използвани в домакинствата, вкл. дезинфектанти.

Опасните производствени отпадъци

Опасните производствени отпадъци се третираат: от причинителя, в собствени съоръжения съгласно одобрен от компетентните органи проект на производствената дейност и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО и от лицата, на които е дадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

На територията на общините от РСУО – Костинброд няма изградена инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени отпадъци се депонират на регионалното депо за неопасни и инертни отпадъци Костинброд. Депото е в експлоатация от началото на 2012 година. Разположено е в землището на с. Богъовци, община Костинброд и обслужва общините Костинброд, Своге, Сливница, Божурище, Годеч и Драгоман.

Общините от РСУО Костинброд трябва да предприемат мерки за осигуряване на предварително третиране на отпадъците и постигане на целите на националното законодателство по отношение на рециклиране на битови отпадъци (чл.31,ал.1, т.1 от ЗУО) и намаляване на биоразградимите отпадъци (чл.31,ал.1, т.2 от ЗУО). Като част от Регион за управление на отпадъците Костинброд, всяка община следва да насочи усилията си към:

- Подготовка на проект за изграждане на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци, във връзка с изграждане на допълнителна инфраструктурата за управление на отпадъците, с която Регион Костинброд ще кандидатства по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.;
- Участие при планирането на инфраструктурата за управление на отпадъците за Регион Костинброд по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.

2.4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ

Въз основа на анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

Да се организира административна структура с ясно определени функции по:

- ✓ Създаване и ръководене на политиката по околна среда, включително и по Управление на отпадъците;
- ✓ Изготвяне на проекти на местни и регионални нормативни документи, свързани с опазване на околната среда, вкл. управление на отпадъци, предоставяне на насоки, утвърждаване на Планове за строителни отпадъци, издаване на удостоверения за насочване на строителни отпадъци;
- ✓ Разработване и периодично актуализиране на общинската програма по опазване на околната среда и други програмни документи, свързани с опазване на всички компоненти на околната среда - въздух, води, почви, земни недра и биоразнообразие и с управление на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност);
- ✓ Определяне на стратегията по управлението на битовите, строителните и опасни отпадъци от бита и следи за изпълнението на всички мерки за тяхното третиране, разделно събиране, рециклиране и депониране;
- ✓ Предлага мерки за опазване на околната среда, в т.ч. биологичното разнообразие и лечебните растения на територията на общината; подобряване на качеството на атмосферния въздух.

Предвид функциите на всяка една община от РСУО - Костинброд по провеждане на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. управление на отпадъците се препоръчва да бъде извършена промяна в Устройствените планове на общините и изброените по-горе дейности да бъдат включени във функционалната характеристика на административната структура, като същевременно да бъдат ревизирани функциите на звената, отговорни за дейностите, свързани с опазване на околната среда и в частност управление на отпадъците и им бъдат възложени повече контролни функции.

Да се извърши преглед на всички заповеди за упълномощаване на съответните лица за упражняване на контрол по местните наредби и там, където е необходимо - да се направят съответните актуализации.

2.5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Анализът на изискванията на нормативната уредба и предприетите и осъществени действия от страна на общините по отношение на депата за обезвреждане на отпадъци за привеждане в съответствие с нормативната уредба, дават основание да се направят следните основни изводи и препоръки:

- Част от общинските сметища на територията на общината са закрити.
- Не съществуват и складове за съхранение на пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност.
- На територията на Община Своге се намира Депото за битови отпадъци на

община Своге е 6,957 дка , разположено в местността „Бабин дол” в землището на с. Церово.

- Депото не е изградено в съответствие със съвременните стандарти, като депонирането на отпадъци е започнало през 70-те години - без предварителна изолация на дъното на депото.
- Депото е закрито, но не е рекултивирано. Закриването и рекултивацията депото ще се извърши от община Своге, която е собственик на депото.
- Като източник на финансиране следва да се използват общински средства, с каквито общината не разполага. В тази връзка Община Своге ще насочи усилията си към окомплектоване на проект и кандидатстване пред ПУДООС. След одобряването на финансиране ще се пристъпи към избор на изпълнител за извършване на строителните дейности по проекта по реда на ЗОП и сключване на договор за извършване на строителните дейности по проекта.
- При липса на контрол от страна на общините съществува опасност от образуване на нерегламентирани сметища, където недобросъвестни граждани да изхвърлят нерегламентирано битови и строителни отпадъци

2.6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

Въз основа на анализа на организационните схеми за управление на отпадъците могат да се направят следните изводи и препоръки:

- На територията на общините функционира и се доразвива организация по отношение на разделното събиране на почти всички видове отпадъци, за които общината има ангажменти, произтичащи от националното законодателство.
- Принципът „замърсителят плаща” се прилага частично по отношение услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата.
- Следва стриктно да се спазва практиката по прилагане на принципа „замърсителят плаща“ за юридическите лица.
- Принципът „Разширена отговорност на производителя“ следва да продължи да се прилага като се стигне до идентичен обхват във всички общини, както следва: сключени договори за следните групи масово разпространени отпадъци (МРО) - Отпадъци от опаковки, Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти, за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), с организации за оползотворяване на излезли от употреба гуми (ИУГ).
- Приходите от такса „битови отпадъци“ не винаги покриват разходите, заложи по план - сметката на общините и се налага използването на средства от субсидията за местни дейности на ДБ и или финансиране от европейските фондове.

2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Анализът на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците води до следните изводи и препоръки:

- Общините следва да поддържат добре структурирана система за информиране на обществеността, механизъм за разглеждане на жалби и осигуряване на административни услуги на гражданите.
- Следва да се предприемат действия за информиране на населението относно отпадъците от опаковки и масово разпространените отпадъци, с цел повишаване на общественото съзнание и подобряване на ефективността на системите за разделно събиране. Предприетите мерки съответстват на йерархията за управление на отпадъците и в дългосрочен план следва да демонстрират по-добри резултати по отношение на разделно събиране на отпадъците. В договорите с Организацията по оползотворяване да се предвидят клаузи за информиране на обществеността.
- Всички общини да спазват задълженията си, произтичащи от националното законодателство за информиране на обществеността и провеждане на консултации по отношение на изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията на общините.
- Цялата общодостъпна информация в областта на отпадъците следва да се публикува на интернет страницата на общините. На страниците да се обновява регулярно информацията, в т.ч. и информацията за управление на отпадъците. Препоръчително е на сайта на общината да се определи раздел „Екология“, към когото да се създаде сектор „Управление на отпадъците“, като по този начин информацията за отпадъците ще бъде по-компактно и лесно достъпна.
- Препоръчително е общините да заложат повече мерки за провеждане на образователни кампании в училищата, детските градини и други целеви групи, като тяхното осъществяване да бъде планирано с подкрепата на организацията по оползотворяване на масово разпространени отпадъци въз основа на сключените договори.

2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Анализът на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци води до следните изводи и препоръки:

- Следва да се организира ясна и точна структура и начин на осигуряване на нужната информация във връзка с управлението на отпадъците в общините, за да се предостави възможност за точно отчитане на постигнатите цели и индикиране на проблемите в зародиш.
- Събраната информация в едни отдели не винаги е достъпна за ползване от други отдели, което намалява ефикасността на процеса на управление на отпадъците.
- Следва да се разработи система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите. Открояването на проблемите пред заинтересованите лица, както и набирането на предложения и коментари, не се извършва чрез изградена система - например с ежегодни социологически проучвания, а е инцидентно явление.
- Необходимо е общините да разработят база-данни и да приемат вътрешни правила

относно задълженията на структурните звена за събиране, обработка и предоставяне на информация в базата-данни за отпадъците, както и сроковете съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.

- Необходимо е да се регламентират по-ясно правомощията на всяка една общинска структура и/или експерт в, в зависимост от организацията на конкретната община, по отношение на управление на отпадъците и по-конкретно по създаване и ръководене политиката по околна среда, включително и по управление на отпадъците. В рамките на тези правомощия следва да се добавят и такива, във връзка със събиране и анализи на данни за управление на отпадъците и предлагане на решения за оптимизиране на дейностите с тях.

III. РАЗДЕЛ ТРЕТИ - SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е един от най-често практикуваните методи за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика. SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

SWOT анализът е класически метод за стратегическо планиране и в същото време и абривиатура, зад която стоят следните думи:

✚ S (Strenghts) – Силни страни

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

✚ W (Weaknesses) – Слаби страни

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

✚ O (Opportunities) – Възможности

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

✚ T (Threats) – Заплахи

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най - големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Матрица на SWOT анализа. Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. За

предпочитане е обаче да се подберат само най-важните 8-10 от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости. Връзката между възможностите и силните страни дава представа за лостовете на развитие. Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитие. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие. От тази класификация произтичат и условните наименования на различните видове стратегии. Най-благоприятната стратегическа позиция е агресивната. Всеки обект на анализ се стреми да заеме максимална площ в квадранта между силните страни и възможностите. Тази позиция е най-благоприятна и стратегията на развитие трябва да е построена така, че заеманата в нея площ само да се увеличава. Стратегията на развитие, която се определя между слабите страни и възможностите може да се нарече концентрираща, защото тя е насочена към използване на съществуващите благоприятни условия за развитие чрез намаляване на слабите страни. Стратегията на развитие, която се определя между слабите страни и заплахите може да се нарече защитната е най- неблагоприятна. Организацията, попаднала в тази позиция трябва да търси възможност за оцеляване и след това да се опита да премине в някой от другите квадранти. Диверсификационната стратегия се определя между силните страни и заплахите. Основната посока на стратегическо развитие при нея е насочена към намаляване или ограничаване на заплахите и при едновременно укрепване на силните страни.

Схема на резултатите от SWOT анализа на настоящата програма е представена на следващата таблица.

Таблица № 6 SWOT-анализ

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
- Наличие на съвременна Регионална система за обезвреждане на твърди битови отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания - Структурирана стратегия за изграждане на система за управление на отпадъците. - Наличен опит за привличане на финансови средства от Европейските фондове и използване на други финансови инструменти. - Системата за управление на отпадъците обхваща цялата територия на общините от РСУО Костинброд - Достатъчна техника и съдове за ТБО. Липсват терени и територии, силно замърсени с отпадъци. - Изискване от страна на обществеността за по-	- Създаване на интегрирана общинска информационна система за управление на отпадъците с осигурен обществен достъп. - Повишаване информираността на населението чрез въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение. - Провеждане на разяснителна кампания предимно в училищата и детските градини за повишаване на екологичното възпитание - Навлизване на частния сектор и т.н. публично-частни партньорства в дейността по управление на отпадъците - Актуализация на местните наредби в съответствие на нормативната документи по околна среда

чиста околна среда и значението за околна среда

- Съществува необходимата институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда.
- Натрупан капацитет от/ за изпълнение на проекти.
- Съхранен екологичен потенциал (вкл. липса на големи индустриални замърсители.
- Добре работещо партньорство между институциите, имащи отношение към управлението на отпадъците
- Съществуваща общинска нормативна уредба по управление на отпадъците
- Колективност при участие и вземане на решения в регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците – регион Костинброд
- Въведена е система за разделно събиране на рециклируеми отпадъци (хартия, пластмаси, стъкло) от опаковки
- Сключени са договори с лицензирани фирми за управление на специфични потоци отпадъци
- Сравнително ниско ниво на генерирани отпадъци на 1 жител
- Добра събираемост на такса битови отпадъци
- Добро транспортно - географско положение до столицата на България, осигуряващо условия за сътрудничество;
- Развита транспортно-комуникационна инфраструктура, осигуряваща условия за връзки между отделните общини на областта и със съседните области;
-

СЛАБИ СТРАНИ

- Липса на изградена вариация от техническа инфраструктура за обработка на отпадъка преди депониране.
- Липса на инсталации и/или съоръжения за третиране на строителни отпадъци;
- Липсва установен явен механизъм позволяващ участието на обществеността при вземане на решения, касаещи управлението на отпадъците
- Липса на ефективен контрол
- Липса на ефективни местни НПО работещи в областта на околната среда
- Амортизирана техника за комунална дейност
- Нерегламентирано замърсяване на отделни площадки със строителни, биоразградими и други отпадъци от бита
- Липса на данни за специфични отпадъчни потоци
- Не се извършва оползотворяване на строителни отпадъци
- Тенденция на нарастване на разходите за управление на битовите отпадъци.

- Оценка ефективността на разходните центрове и необходимостта от актуализация при определяне на "такса за битови отпадъци"
- Провеждане на кампании, свързани с национални и местни инициативи
- Реализация на програмата за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци
- Изграждане на инсталация и компостиране на биоразградими отпадъци
- Организиране на предварително третиране на смесения битов отпадък, генериран на територията на РСУО
- Реализиране на система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- Използване на възможностите на европейските фондове;
- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с управлението на отпадъците;
- Осигуряване на извънбюджетно финансиране чрез европейските и национални източници;

ЗАПЛАХИ

- Неизпълнението на нормативните задължения се преследва от контролните органи и води до налагане на санкции и глоби.
- Наличие на централизирана система за финансиране и правила за изготвяне на общинския бюджет
- Намиращите се почти винаги в състояние на "бюджетен дефицит" български общини извършват много от предвидените действия "в крачка" без да могат да реализират дългосрочни инвестиционни програми
- Непълно използване на постъпващите средства от такса битови отпадъци по предназначение
- Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.
- Високо ниво на депониране на биоразградими отпадъци.

- Ограничени финансови средства за извършване на дейностите по управление на отпадъците.
- Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и насърчаване на разделното събиране на отпадъци
- Липса на специално разработена програма за провеждане на информационни кампании за информиране на обществеността и повишаване на общественото съзнание по въпросите на управление на отпадъците;
- Необходимост от въвеждане на работеща система за разделно събиране на зелени и биоразградими битови отпадъци

- Необходимите публични инвестиции за управление на отпадъците за достигане на набелязаните в НПУДО цели са значителни.
- Предстоящо повишаване на Такса БО за населението, вследствие преминаване към друга методика – отчитане количеството на отпадъците.
- Недостатъчна държавна подкрепа за изпълнение на законовите задължения към местната власт в сферата на отпадъците.
- Неизпълнение на целите по ЗУО и налагане на санкции от страна на контролните органи.
- Честа промяна на нормативната уредба, касаеща дейности с отпадъци.

IV. РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ - ЦЕЛИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ИЗБОР НА АЛТЕРНАТИВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

4.1. ГЕНЕРАЛНИ, ОСНОВНИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.

Изготвеният SWOT анализ е използван като основа за формулирането на стратегически и оперативни цели при управлението на отпадъците в Региона. Както на национално ниво, така и на общинско, *генералната стратегическа цел на общините от РСУО Костинброд* в сферата на управление на отпадъците е:

ЧИСТ РЕГИОН БЕЗ ДЕПОНИРАН ОТПАДЪК

Чрез определянето на стратегически и оперативни цели при изготвянето на Регионална програма за управление на отпадъците на Регион Костинброд (2017 - 2020 г.) се дефинира секторната политиката и рамката на управление на отпадъците в Региона на местно ниво. Определянето на целите подпомага и определянето на конкретните методи и мерки, чрез които да се изпълни програмата, както и необходимите финансови, технически и експертни характеристики и потенциал за това. В съответствие с изискванията на ЗУО, целите на регионалната програма за управление на отпадъците за Регион Костинброд са в съответствие с Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на общините чрез реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Въз основа на това изпълнението на **стратегическите цели**, чието постигане е въпрос на настоящата програма, ще допринесе за изпълнението на генералната стратегическа цел за ефективно използване на отпадъците като ресурси и намаляване на генерирането и на депонирането им

Принципите за определяне на стратегическите цели са:

- ☞ **Релевантност** - Целите трябва да стимулират общините от Региона да изпълняват своята мисия;
- ☞ **Реалистичност на подхода** - Целите трябва да бъдат реалистични, като се отчитат дефинираните в SWOT анализа резултати;
- ☞ **Мотивираност** - Целите трябва да стимулират дейностите в рамките на съответната област на политиката;
- ☞ **Прозрачност/разбираемост** - Целите трябва да бъдат определени ясно и разбираемо;
- ☞ **Ангажираност/задължителност** - Целите трябва да предопределят задълженията;
- ☞ **Хармонизираност** - Целите в областта на политиката и звената вътре в институцията трябва да бъдат в тясна взаимна връзка.

Формулирането на стратегическите цели на програмата определя рамката за поетапно достигане им достигане, заложената в Национален план за управление на отпадъците 2014 -2020 г.:

- ✓ **Цел 1.** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- ✓ **Цел 2.** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на тях;
- ✓ **Цел 3.** Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- ✓ **Цел 4.** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Следвайки структурата, целите и предвижданията на НПУО 2014-2020 г в настоящата регионална програма са разработени подпрограми, чрез чиито дейности се цели постигане изпълнението, както на конкретните програмни цели (стратегически/оперативни цели), така и на четирите стратегически цели на националния план. За достигане на набелязаните цели в настоящата програма са дефинирани конкретни мерки, които са описани в отделните подпрограми и обобщени в плановете за действие към тях.

4.2. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

В рамките на Програмата за управление на отпадъците са разработени подпрограми, които чрез мерките, включени в тях, водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на всяка от четирите стратегически цели.

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели.

ТАБЛ. № ЦЕЛИ И ПОДПРОГРАМИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	ОПЕРАТИЧНИ ЦЕЛИ	ПОДПРОГРАМА
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното използване	Намаляване на количеството на образуваните отпадъци; Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите	■ Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им	Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на разделно събраните зелени и/или биоразградими отпадъци, битови отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло.	■ Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло ■ Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на законодателството за биоразградимите и биоотпадъците ■ Подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради ■ Подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци
Стратегическа Цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци	■ Подпрограма за информационно осигуряване, подпомагашо вземането на информирани управленски решения и подобряване на административния капацитет на общините от РСУО Костинброд

Стратегическа Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на ниво общини и региони, намаляване на количествата депониран отпадък; оползотворяване на строителни отпадъци от разрушаване на сгради	■ Подпрограма за прилагане разяснителни кампании и информиране
--	---	---

За всяка от седемте подпрограми е представена базова информация и изисквания на законодателството, които са задължения на общинската администрация. Впоследствие във всяка подпрограма има в табличен вид има информация за оперативните цели, чрез които ще допринесат за изпълнение на стратегическата цел и на подпрограмата като цяло.

Оптималната алтернатива за управление на отпадъците трябва да бъде устойчива система, която е икономически поносима, социално приемлива и екологично ефективна, Където:

- *Икономическата поносимост* изисква разходите за системите за управление на отпадъците да са икономически приемливи за всички сектори на обслужваното население, включително домакинствата, търговския сектор, индустрията, институциите и т.н.
- *Социалната приемливост* изисква системите за управление на отпадъците да отговарят на потребностите на местното население.
- *Екологичната ефективност* изисква общите екологични тежести от управлението на отпадъците да намаляват, както по отношение на потреблението на ресурси, така също и по отношение натиска, който оказват върху компонентите на околната среда и човешкото здраве.

Оптималната алтернатива предполага въвеждането на интегрирано управление на отпадъците като цялостен подход към гореизложените аспекти, включва използването на различни варианти за третиране и обхваща целия поток отпадъци.

Една интегрирана система за управление на отпадъците се състои от следните етапи, детайлизирани в следващите раздели на програмата:

- ↪ предотвратяване образуването на отпадъците и повторна употреба;
- ↪ технически варианти за събиране и транспортиране на отпадъците (смесени, разделени при източника);
- ↪ съоръжение за предварително третиране по материали и рециклиране;
- ↪ технически варианти за третиране на отпадъците (термично, механично-биологично третиране, компостиране);
- ↪ окончателно обезвреждане на отпадъците

V. РАЗДЕЛ ПЕТИ - ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Планът за действие обхваща периода 2017 -2020 година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата и отговаря на изискванията и целите на действащото към момента секторно законодателство. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и практическото реализиране на интегриран подход за управлението на отпадъците на територията на Регионалното сдружение.

Стратегическа цел 1

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното използване

5.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

5.1.1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с изискванията на националното законодателство управлението на битовите отпадъци е пряка отговорност на общината, на чиято територия те се образуват. Политиката на общините от РСУО Костинброд по управление на битовите отпадъци следва да се ръководи от йерархията за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяването на отпадъците, последвано от повторна употреба и рециклиране, оползотворяване (по-специално енергийно) и на последно място депониране.

Законодателната рамка за предотвратяването на отпадъците е очертана с Рамковата директива за отпадъците (2008/98/ЕО), чиито разпоредби са въведени в националното законодателство чрез Закона за управление на отпадъците. Съгласно чл. 29 точка 1 на Рамковата директива за отпадъците (РДО) на ЕС всяка страна членка на ЕС трябва да разработи *Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци*.

В съответствие с РДО и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014 г. Министерският съвет одобри първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци, като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. за всяка община следва да има разработена програма за управление на отпадъците, като част от нея е Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци. Предвид разпоредбите на националното законодателство и стремежа на общините да въведат ефективни практики по предотвратяване на отпадъците, е разработена настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци, част от Регионалната програма за управление на отпадъците на регион Костинброд

Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2014-2020 г. е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал“. В тази насока е разработена и настоящата подпрограма.

Съгласно ЗУО кметовете на общини трябва да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците на територията на конкретната общината, която да съответства по структура и съдържание на Националния план. Съгласно чл. 56, т. 6 две или повече общини могат да разработят съвместна програма за управление на отпадъците. В съответствие с тези изисквания е разработена Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО), която е неразделна част от настоящата Регионална програма за управление на отпадъците.

Целта на подпрограмата е намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Дефиницията за „предотвратяване“ съгласно чл. 3, ал. 3 от Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, съдържа основните аспекти на действията за предотвратяване образуването на отпадъци и намаляване на количеството и опасностите, свързани с отпадъците, а също така определя и периода от жизнения цикъл, в който се прилагат мерките за предотвратяване. В съответствие с дефиницията „предотвратяване означава мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява: а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл; б) вредното въздействие от образуваните

отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, ти в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".

Повторната употреба се счита за форма на предотвратяване тъй като се съдържа в т. а) на дефиницията за предотвратяване – „включително чрез повторната употреба на продуктите при удължаването на жизнения им цикъл".

Повторната употреба не само отлага момента, в който продуктът се превръща в отпадък, но също вследствие на повторната употреба на продукта се намалява количеството на отпадъците, което би се образувало от еквивалентни продукти за еднократна употреба.

В рамковата директива е въведено и понятието „подготовка за повторна употреба", което се отнася не за дейности с продукти, а с отпадъци. **Подготовката за повторна употреба не се счита за предотвратяване**, тъй като отпадъците вече са образувани. Въпреки, че не се считат за предотвратяване, подготовката за повторна употреба и рециклирането на отпадъци водят до предотвратяване образуването на отпадъци, тъй като спестяват добива на първични природни суровини и свързаното с това образуване на отпадъци от добивната промишленост.

Концепцията за предотвратяване на отпадъците трябва да бъде прилагана по време на всички етапи от жизнения цикъл на продуктите и материалите - от добива на суровината, производството на продукта, дистрибуцията, потреблението и превръщането му в отпадък. За постигане на високо ефективност и ефикасност на мерките, предотвратяването следва да се прилага още преди стартирането на жизнения цикъл на материалите, по време на проектирането на продукта, избор на начин за опаковане, изготвянето на стратегията за реализацията му, вземането на решения за маркетинговото му позициониране и др.

Повторната употреба не само отлага момента, в който продуктът се превръща в отпадък, но също вследствие на повторната употреба на продукта се намалява количеството на отпадъците, което би се образувало от еквивалентни продукти за еднократна употреба.

5.1.2. ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предотвратяване образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъци. Предотвратяването на отпадъци (ПО) означава да не възникват отпадъци, веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. Всички начини на третиране на отпадъци са свързани с натоварване на околната среда и осигуряване на допълнителен технически, икономически и финансов ресурс. Дори при тяхното оползотворяване възниква натоварвания върху компонентите на околната среда, поради употребата на енергия и вода. Най-адекватното противодействие на проблемите с образуването на

отпадъците са всички действия, които могат да се предприемат преди образуването на отпадъците, водещи до предотвратяване на тяхното генериране.

Ефективното използване на ресурсите е един от най-подходящия метод за предотвратяване образуването на отпадъци. Увеличаването на времето на ползването на продуктите или пък многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят има като резултат намалено използване на ресурсите, а не само предотвратяване на вредното въздействие върху компонентите на околната среда от генерираните отпадъци.

Следователно изпълнението на мерките за ПО допринася за постигане на европейските и националните цели за ефективно използване на ресурсите,

Този преход обаче трябва да бъде реализиран така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. Само по себе си това означава, че не следва да се налага конкурентна среда между екологичните и икономическите политики, а по-скоро да се използват икономическите ресурси и подход за постигане на екологичните изисквания.

Във връзка с ПО непрекъснато се изисква въвеждането на забрана за един или друг продукт. Пред реализирането на забрани на определени продукти или на консумацията на определени стоки има, обаче, правни, много често европейско - правни пречки, поради ограничителното им влияние върху действията на индивида. Има случаи, при които съществуват и икономически и социални причини за не въвеждането на дадена забрана. Проблематичен е също и фактът, че много често не може точно да се определи облекчаващото влияние върху компонентите на околната среда на дадена продуктова забрана и по този начин липсва основата за оценка между действието и ползата от нея. В този смисъл мерките за ПО са поставени в определена ограничителна рамка. Същевременно трябва да се подчертае, че основно с цел увеличаване на ефективността на резултата и намаляване на разходите в икономиките на редица държави, най-вече в производството, бяха предприети редица мерки, водещи до ПО. Обвързващите мерки за ПО обаче се нуждаят от ясно дефинирана правна рамка. Прилагането на мерките за ПО може да бъде проблематично в дадени случаи поради комплексния характер на различните производствени процеси и поради правната необходимост, мерките да са така направени, че да са икономически приемливи и технически възможни.

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

Съгласно Националния план за управление на отпадъците (2014-2020) са идентифицирани основните участници в разработването и реализацията на политиките по предотвратяване на отпадъците и тяхната роля в процеса, тъй като е много важно възможните мерки и бъдещи действия да се адресират към най-подходящите участници.

❖ Държава

Държавата създава ефективни законова рамкова и регулации на национално ниво за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци. За целта държавата може да предвиди в съответните актове стимули за производства или потребление с по-малко отпадъци, например финансова подкрепа на фирмите по ОП

„Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. Държавата може също така чрез нормативен акт да забрани използването на дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Примери на европейско и национално ниво има достатъчно, например ограниченията за съдържание на опасни вещества в електрическо и електронно оборудване. Освен това, по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата има задължение да прилага мерки за планиране, като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.

❖ Общини

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като изпълнението на тези си ангажименти те извършват самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО, общините са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО. Съгласно чл. 52, ал. 6 от ЗУО се определя възможността кметовете на две или повече общини в регионална система за управление на отпадъците, да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата. В общинските и регионални програми и общински наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия, ограничаване използването на полиетиленови торбички и др.

➤ Икономически и научни субекти, неправителствени организации

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци, и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправяне и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест, икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти, например чрез внедряване на еко-дизайн на продуктите. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван, например, от подкрепа на европейски проекти и програми или по пазарни съображения. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

➤ Домакинства

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на повече отпадъци, и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки с няколко или обемни опаковки.

На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка и в резултат на мащабни, целенасочени и постоянни кампании от страна на местните власти.

5.1.3. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМА

Предвижда се **Стратегическа цел**, която да се подпомага от оперативна цел, за изпълнението на която се предвижда пакет от мерки. Тези цели напълно кореспондират с националните цели по предотвратяване на отпадъците. **Стратегическата цел** на Програмата за предотвратяване на отпадъците в общините е: **„Намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху човека и околната среда чрез предотвратяване образуването им“**.

Оперативната цел е формулирана по следния начин: **„Нарастването на нормата на натрупване на битови отпадъци е със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите“**. Като ежегоден индикатор е посочена стойността на показателя за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор - нормата на натрупване на битови отпадъци през 2020 г. да е не повече от 300 кг/ж.

Постигането на посочената оперативна цел изисква прилагането на целенасочена общинска политика и конкретни мерки.

5.1.4. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ, СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ № 4 КЪМ ЧЛ. 50, АЛ. 3, Т. 2 НА ЗУО

В Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за ПО. Няколко от тези мерки са относими към компетенциите на местните власти, респективно за Общините от РСУО Костинброд. За всяка от мерките е обяснена същността, след това се представя и бъдещи възможности както и възможни индикатори за проследяване на успеха на мярката.

В Приложение IV на рамковата директива са изброени възможните мерки за предотвратяване на отпадъците - мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци, мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение, мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба. За успешното прилагане на стратегия за предотвратяване на отпадъците е необходимо да се приложи комбинация от нормативни, икономически, технически и комуникационни механизми. Мерките следва да обхващат всички етапи от жизнения цикъл: проектиране, добив на суровини, производство, разпространение, употреба, образуване на отпадъка и края на отпадъка.

В съответствие с поставените цели се идентифицират и съответните мерки за тяхното постигане. Условно мерките могат да се разделят в две групи - такива, които

влият непосредствено на възникването на отпадъци и такива, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци.

Мерките за предотвратяване на отпадъците трябва да са дефинирани така, че да се гарантира максимална ефективност на въздействието върху конкретния отпадъчен поток или етап от жизнения цикъл, към които са насочени.

Мерките, които влияят непосредствено на възникването на отпадъци могат да се дефинират по следния начин:

- **повторна употреба - електроуреди:** частта повторно употребени стари уреди в съотношение с отчитаните количества стари уреди по видове уреди, както и промяната спрямо предходната година и спрямо друга базисна година;
- **повторна употреба - опаковки:** развитие на количеството на многократно употребените опаковки по видове при вземане предвид на общото количество от съответния вид опаковки;
- **забрана на определени вещества:** брой продукти, за които е приложена забрана на определени вещества, начин на прилагане на забраната на вещества и заместване на опасните вещества с други по-малко опасни;
- **разрешителни:** брой разрешителни за съоръжения, които съгласно разрешението си целят количественото или качествено предотвратяване и намаляване на отпадъците и чиито успех се контролира;
- **системи за управление по околна среда:** брой предприятия, които са въвели сметеш: за управление по околна среда, целящи количественото или качествено предотвратяване или намаляване на отпадъците и чиито постигане на целите се контролира.

Мерки, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци - Примери за такива мерки са повишаване на общественото съзнание относно отпадъците, различни обучения, подпомагане на научни проекти, и др. В зависимост от нивото на включване на обществеността, мерките най-общо могат да се обединят в три обширни категории - информационни, насърчаващи и регулиращи.

Информационните мерки имат за цел да променят поведението и да подпомогнат информирания избор. Такива мерки са: Образователни кампании; Разяснителна информация, насоки за съвети и прилагане на инструменти, основно чрез уеб сайтове; Обучителни програми за компетентни органи; Еко-етикетиране.

Насърчителните мерки предоставят стимули и финансова подкрепа за промени в поведение. Такива мерки са: Подкрепа за доброволни споразумения; Подкрепа за въвеждане на системи за управление на околната среда; Инициатива за екологично потребление за ограничаване на ненужната употреба на продукти и ефективно използване на продуктите; Подкрепа за изследване и проучване. Регулиращите мерки са насочени към прилагане на нормативни изисквания за генериране на отпадъци, разширяващи екологични отговорности и включващи екологични критерии, като например: Зелени обществени поръчки; Такси и стимули като заплащане на мястото на изхвърляне, намалена такса за

прилагащите домашно компостиране, намален размер на патентен данък и др.; Политика за разширена отговорност на производителя.

5.1.4.1 Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

❖ Същност на мярката

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- > Разработване на планове и програми от общинските органи

Отчитайки разпоредбите на чл.52 на ЗУО, кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, която по своя обхват и съдържание съответства на структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (ал.4). Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци е част от програмата за управление на отпадъците. Кметовете на две или повече общини могат да разработят съвместна (Регионална) програма в случай, че подходът за постигане на целите по управление на отпадъците ще се осъществява на ниво регион.

- > Прилагане на икономически мерки

С използването на различни по вид икономически стимули се цели повишаване на екологосъобразното поведение на гражданите и бизнеса.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В настоящата програма се предвиждат конкретни мерки за предотвратяване на отпадъците в Общините от РСУО Костинброд, като се отчитат мерките в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, както и спецификите на общините.

Въвеждането на „електронна община“, освен преките положителни ефекти за гражданите и бизнеса, има значим принос към политиката за ПО и ефективно използване на ресурсите.

Разглежданите в този аспект реализирани в пълен обхват мерки ще доведат до предотвратяване на употребата на хиляди тонове офис хартия и съответните консумативи, което е равнозначно на предотвратени тонове отпадъци.

Като цел на настоящата подпрограма е гражданите и бизнесът могат да ползват 2 електронни услуги. Резултатите обаче показват, че е много малък броят на гражданите и фирмите, възползващи се от тази пестяща време и предотвратяваща отпадъци практика. Следователно усилията на общините трябва да се фокусират върху популяризирането сред гражданите и фирмите на електронните услуги, предоставяни от общината. Това може да стане и в рамките на информационните кампании на общините за предотвратяване на отпадъците като част от цялостната информационна дейност на общините по управление на отпадъците.

Общините могат да използват и друга мярка за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите чрез предотвратяване - безплатно предоставяне на съдове за домашно компостиране на домакинства, които се намират в отдалечени села на общините.

❖ Индикатори

Индикатор за проследяване на успеха на подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци е броят реално изпълнени или в процес на изпълнение мерки предвидени в нея, както и постигането на крайната количествена цел на програмата. За да се отчете напредъкът на общинските стратегии за електронна община, за целите на ПО, като индикатор следва да се използва броят на въведените електронни услуги. Също така е нужно да бъде периодично отчитан броят проведени информационни кампании, чрез които общините стимулират гражданите да използват предоставяните електронни услуги.

Броят на домакинствата, прилагащи домашното компостиране, е друг индикатор за реализация на мярката.

5.1.4.2 Използване на разяснителни кампании и оказване на финансова подкрепа на бизнеса за вземане на решение или друг вид подкрепа

❖ Същност на мярката

Не всички предприятия имат потенциал да идентифицират адекватни мерки за ПО. Това важи особено силно за малките и средните предприятия. Именно поради това е полезно и за тези предприятия да се предвидят разяснителни кампании относно ползите от прилагане на мерки по предотвратяване на отпадъците. Повишаването на информираността и на съзнанието за екологосъобразно поведение и производство и сред тези представители на бизнеса повишава възможността за прилагане на мерки по ПО от по-широк кръг лица и следователно и ефективността на ПО се повишава. Съществуват и възможности за икономическо стимулиране на дребния бизнес за по-активно включване в политиките за предотвратяване на отпадъците, като например различни данъчни ставки.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Досега в Общините от РСУО - Косинброд не са провеждани разяснителни кампании за предотвратяване на отпадъци. Това представлява една възможност за обмяна на информация и знания с фирмите, функциониращи на територията на общините.

Друга мярка, въвеждането на която общините следва да прецизират за своята територия е патентните данъци по закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за тези малки и средни предприятия (МСП), чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (например ремонт на обувки, мебели, дрехи и пр.) и оттам и до ПО да бъдат сведени до минималните допустими нива. Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност, като предоставят по-качествени услуги на гражданите. Тази мярка е съответстваща и на Националния програма за предотвратяване на отпадъците.

❖ Индикатори

Индикаторите, които следва да бъдат предвидени от общините, ако прецизират въвеждане на мярката на своята територия, свързана с минимален размер на патентния данък за лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти са:

- одобряване на промяна в Наредбите за местните данъци, такси и цени на услуги в общините от РСУО - Костинброд;
- броя на лицата, извършващи такава дейност и гласуването на такава промяна от общинския съвет.

5.1.4.3 Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители.

❖ Същност на мярката

Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на отпадъците и намаляване на тяхното количество. Голяма част от това количество представляват рекламни материали, разпространявани в пощенските кутии. За разлика от други хартиени отпадъци (като вестниците и списанията например) към този отпадъчен поток могат да се предприемат мерки за предотвратяване на образуването.

За намаляване на количеството отпадъчна хартия, образувано от разпространението на рекламни материали (в т.ч. и безплатните вестници) в редица европейски държави съществува практика за поставяне на стикери "против нежелана поща" на разположение на всеки, който желае да участва. Съществуват и споразумения между пощенските служби и местните власти за зачитане отказа на домакинствата, поставили стикер на пощенските кутии, от получаване на рекламни материали. Проучванията на общественото мнение например в Брюксел, където се прилага тази схема, показват, че около 27% от жителите са заинтересовани от използване на стикера. Тези мерки са свързани и с по-малко разходи за самите разпространители и рекламодатели, тъй като се избягва отпечатването и разпространението на материали до лица, които не желаят да ги получават и четат.

От друга страна, растящото място на информационните и комуникационните технологии в дома отваря пътя за нови подходи, позволяващи "всички хартии" да бъдат избегнати, като се даде приоритет на електронните носители, независимо дали става дума за битови сметки или за друга информация, предоставена на хартиен носител.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В България има добри примери за проведени информационни кампании относно предотвратяване на отпадъците, например кампанията „Зелена идея“, провеждана от МОСВ и различни радиостанции и финансирана по ОПОС 2007-2013 г. Досега на територията на общините са провеждани информационни кампании от организациите за оползотворяване на опаковки, но без да са насочени конкретно към въпросите, свързани с

предотвратяване на отпадъците. В бъдеще, общините ще изискват от организациите по оползотворяване работещи на тяхната територия да включат в информационните си кампании информация за политиките по предотвратяване на отпадъците. Тези кампании трябва да бъдат насочени към специални целеви групи - децата и учениците, които най-бързо се приобщават към „зелените“ идеи. Въпреки че непосредствените резултати от тази мярка не могат да се измерят количествено, тя има много голямо значение за формиране на съзнание в потребителското общество, което да се стреми да избягва образуването на отпадъци.

❖ Индикатори

Брой на проведени информационни кампании съвместно между общините и Организациите по оползотворяване, с които има сключени договори.

5.1.4.4. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за обществени поръчки и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Агенцията за обществени поръчки.

❖ Същност на мярката

В своето съобщение „Обществени поръчки за по-добра околна среда“ (COM (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни. В съобщението се препоръчва определяне на общи критерии за „зелените“ обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Комисията разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществените поръчки има две възможности при тяхното възлагане: офертите може да се сравняват или само на база най-ниска цена, или на база „икономически най-изгодна“ оферта, което означава, че ще бъдат взети предвид други критерии за възлагане, включително цената. Тъй като критерият „икономически най-изгодна оферта“ винаги се състои от два или повече подкритерия, то те могат да включват екологични критерии.

Както се подчертава и в цитирания в настоящата мярка Наръчник, важно е да са изпълнени следните условия, на които да отговарят критериите:

- да са свързани с предмета на договора;
- да бъдат конкретни и обективно количествено измерими;
- да са обявени предварително;
- да са подчинени на правото на Общността.

При спазване на тези условия критериите ще са правилни, а оттам и поръчката няма да е проблемна. Ако се приеме като база за сравнение „икономически най-изгодна оферта“, трябва да се има предвид, че при изчисляването е целесъобразно да се приложи изчисление на база „стойност на жизнения цикъл“. Това означава, че остойностяването включва целия срок на експлоатация и обхваща следните разходи:

- разходите за закупуване и всички свързани с това разходи (доставка, монтаж, пускане в експлоатация и т.н.);
- оперативни разходи, включващи енергия, резервни части и поддръжка;
- разходи в края на жизнения цикъл като спиране от експлоатация и отстраняване.

На етап възлагане за всеки един от тези разходи трябва да се определи коефициент, за да могат да бъдат взети под внимание при определяне на икономически най-изгодната оферта. Това ще помогне да се получи продукт, който е не само „икономически най – изгоден“, но той ще има и по-добри екологични показатели, тъй като в процеса на възлагане ще станат ясни и разходите при използване и за изхвърляне, на които в противен случай няма да бъде обърнато достатъчно внимание.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Настоящата подпрограма предвижда провеждане на обучение на служители от звената за обществени поръчки на общинска администрация относно „зелени обществени поръчки“, включително разработване на детайлни методически указания и примерни тръжни документи.

❖ Индикатори

- Брой служители, работещи по възлагане на обществени поръчки, преминали обучение за „зелени“ обществени поръчки;
- Брой и/или стойност на „зелени“ обществени поръчки;

5.1.4.5. Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители/производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци

❖ Същност на мярката

Доброволните споразумения могат да се разделят условно в две групи - между държавата/общините, от една страна, и представители на бизнеса, от друга, както и доброволни споразумения между представители на бизнеса помежду им. Предимството на доброволните споразумения както при всеки договор са, че резултатът е желан и от двете страни. Тези споразумения са подходящи за дейности, за които е трудно или нецелесъобразно да се регулират със закон. Едно такова споразумение може да бъде между общините и браншова организация на бизнеса, напр. браншови организации на

хотелиерите и ресторантьорите и да касае количеството изхвърляни хранителни отпадъци. Подобно споразумение може да се сключи и с представителите на търговските вериги на хранителни стоки относно третирането на храни с приближаващо изтичане срока на годност или за продажба на стоки в насипно състояние с цел избягване на отпадъци от опаковки. Друга възможност е изпращане на електронни фактури на желаещите клиенти от доставчиците на услуги като ток, вода, топлофикация, телефон и други с цел спестяване на хартия и на разходи и материали за доставка.

Сключването на доброволни споразумения с представители на бизнеса изглежда по-лесно за организиране, особено ако публичните власти подкрепят инициативата чрез предоставяне на подходяща информация. Става въпрос за това, че в редица предприятия като резултат от производствения процес се получават странични продукти, които ако не се реализират могат да станат отпадък, а същевременно са ценни за други цели. Подобрата информираност за параметрите на тези странични продукти може значително да подпомогне тяхната продажба. По този начин печели и продавачът, защото спестява разходи за депониране или преработване на своя страничен продукт, който той смята за отпадък, печели и купувачът, защото придобива суровина.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Въпреки че тази мярка е позната, нейното прилагане не е широко разпространено в България. Оптимизирането на използването на храни с приближаващо изтичане срока на годност от търговските вериги също може да е предмет на проучване, например да се създаде организация такива храни да се предлагат на социално слаби слоеве от населението.

За да популяризира мерките и проучи нагласите на заинтересованите страни, общините ще включат темата в годишните информационни кампании по управление на отпадъците, като същевременно ще следят за общественото мнение и отношение към реализирането на подобни инициативи.

❖ Индикатори

- Брой сключени споразумения между общините и бизнеса;

4.6. Други косвени мерки

Финансови стимули

За намаляване на тежестта върху домакинските бюджети от разходите за управление на отпадъците, би следвало да се търсят възможности за финансиране на изграждането на допълнителна инфраструктура за управление на отпадъците от национални и международни финансови източници, както и привличане на инвестиции от частния сектор, под формата на публично-частни партньорства, *като например за изграждане на инсталации за оползотворяване на отпадъци от строителство и разрушаване, компостараци инсталации, инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, доставка на съдове за разделно събиране на зелени отпадъци и др.*

Ползите за общините от схемите за публично-частни партньорства са, че се заменя необходимостта от осигуряването на инвестиционните разходи по изграждане на съответната инфраструктура, с текущи разходи, разсрочени във времето и се прехвърля инвестиционният риск от общините към частният инвеститор. За да се ограничат до минимум рисковете от неизпълнение на проекта, е необходимо да се изиска представянето на финансова гаранция от страна на инвеститора, че разполага с необходимите средства за целия период от проектирането до въвеждането в експлоатация до след експлоатационните мероприятия.

Съществуват различия в зависимост от фазите на даден проект, в които частният сектор поема риск. Това може да са само проектиране и строителство, проектиране - строителство - експлоатация, както и проектиране - строителство - експлоатация - финансиране. Най - разпространен е моделът *юапрой - експлоатирай - предай* (build-operate-transfer - BOT). При него частният инвеститор създава или рехабилитира активи за своя сметка, които впоследствие управлява за определен период от време, до възвръщане на инвестицията за което получава и разумна печалба (обикновено срокът за експлоатация е от 5 до около 30 години), след което те остават общинска собственост.

С прилагането на икономически инструменти може да се постигне значително съкращаване употребата на първични природни ресурси, намаляване на образуваните отпадъци и свързаните с това рискове за околната среда. Те трябва да се използват по начин, който изключва засягане на свободната конкуренция. В съответствие с политиката на Европейския съюз следва да са насочени към осигуряване поемането на разходите по управление на отпадъците от причинителя им или производителя на продукта, след употребата на който се образуват

5.1.5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В план за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от общините от РСУО - Костинброд, възможните източници чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № I/1А1Н ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОДВРЯТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорни к
Оптимизиране на съществуващата система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.	Собствени средства	Постоянен	Намаляване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци	Оптимизирана система	Общините от Региона
Инициране на системата за разделно събиране на отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Оптимизирана система	Общините от Региона и задължените лица
Насърчаване въвеждането на схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Увеличаване на дяла повторната употреба и предаването за рециклиране на отпадъци	Внедрени схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци	Общините от Региона
Въвеждане на диференцирано облагане с такса за битови отпадъци.	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	До 2020 г., включително	Въведено диференцирано облагане	Въвеждане на диференцирано облагане	Общините от Региона
Извършване на периодични информационни кампании за предотвратяването на битови	Оперативна програма „Околна среда“	Постоянен	Проведени информационни кампании и повишаване на	- Брой информационни кампании - Брой обхванати	

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

отпадъци, ориентирани най-вече към: • намаляване на образуваните отпадъци • устойчиво потребление • участие в разделното събиране (разделяне при източника).	(ОПОС); Собствени средства		адаптираността на населението	жители • Брой разпространени брошури, информационни материали		
Извършване на оценка на промените на пазара (данни за продажбите на екологични продукти и услуги) и регулярно провеждане на проучвания на общественото мнение с цел да се идентифицират промените в нагласите и поведението на жителите.	Собствени средства	До 2019 г. включително	Извършена оценка на промените на пазара	Брой извършени проучвания		Общините от региона
Организиране на обсъждане с производителите и търговците на храни за повишаване на осведомеността им и насърчаване готовността им да участват в провеждането на информационна кампания	-	До 2019 г. включително	Проведено обсъждане	• Брой дискусии процент обхванатите целевата груп	на от	Общините от региона
Събиране на статистическа информация и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността по отношение на вредните въздействия на потребителските стоки като се наблегне на утвърдените концепции за сивата енергия, възлеродния баланс, както и на екологичния отпечатък.	Собствени средства	Постоянен	• Проведени поне две кампании за повишаване на осведомеността по отношение на вредните въздействия на потребителските стоки	• Брой комуникационни мероприятия • Процент обхванатите целевата група	на от	Общините от региона

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

Проведение кампании за насърчване потреблението на екологосъобразни продукти включително: • проучвания, идентификация и събиране на достоверна, конкретна и обективна информация за екологични алтернативи на продуктите и др. • разработване на информационна система на екологичните характеристики на продуктите • наблюдение, образование, насърчване нагласите за устойчиво развитие като контра мирса на рекламата на консуматорския начин на живот и модните явления.	Собствени средства Бюджети на организации по оползотворяване	До 2020 г.	Проведена кампания за насърчване потреблението на екологосъобразни и продукти	• разработена информационна система • брой продукти въведени в информационната система • брой кампании за популяризиране на продуктите в информационната система	Общините от РСУО Костинброд
Проучване на възможностите за въвеждане на стимули за устойчиви покупки от домакинствата съвместно със отговорния бизнес, банковия сектор и организации на потребителите, чрез развитието на система от тип " карта за устойчиви покупки"	-	До 2019 г. включително	извършено проучване	извършено проучване	Общините от РСУО Костинброд
Включване на изисквания към организациите по оползотворяване за спазване на техните отговорности, за отдаване на приоритет на повторната употреба пред рециклирането и поставяне на по-амбициозни цели	-	До 2019 г. включително	Включени задължения в договорите отчитане на мерките повторна употреба	брой променени договори/ програми на ООП	Общините от РСУО - Костинброд

за повторна употреба.

Оценка на резултатите от борбата с торбичките за еднократна употреба в малките търговски обекти и проучване на възможностите за по-нататъшно намаляване или дори преустановяване, разпространението на торбички за еднократна употреба

-

До 2018 г. включително

Представяне на резултатите от борбата с торбичките за еднократна употреба - в рамките на годишната отчетност на общинската програма

на сравнение на броя на торбичките пуснати на пазара спрямо предходни години

Общините от РСУО - Костинброд

Предприемане на действия за по-нататъшно прилагане на т.нар. „зелени обществени поръчки“ чрез включване в условията за избор на изпълнители на клаузи за приоритизиране на екологосъобразните продукти и устойчиво потребление, както и въвеждане на процедури за проследяване на изпълнението на заложените клаузи. Разработване на инструкции за зелени обществени поръчки, обучение на администрацията и обмяна на опит.

Собствени средства

Постоянен

Разработена инструкция и въведени процедури за проследяване на изпълнението

- брой проведени обществени поръчки с клаузи за зелени обществени поръчки спрямо общия брой
- разработени инструкции

Общините от РСУО - Костинброд

Изменения в нормативната уредба на общините във връзка с изискванията на Закона за местните данъци и такси (чл. 67, ал. 2) за определяне размерът на такса битови отпадъци въз основа на количеството образувани отпадъци или на ползвател или

Собствени средства

Постоянен

Приети изменения в нормативната уредба

- извършена промяна в нормативната уредба
- извършено проучване

Общините от РСУО - Костинброд

пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, който не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена. Възлагане на сравнително проучване за екологичното, икономическо и социално въздействие на диференцираните системи за таксуване и системите основани на принципа „платиай колкото изхвърляш“ (pay as you throw) установени в други европейски градове, с цел да се оцени въздействието от прилагането на такава система.

Проучване на възможностите за осъществяване на по-строг контрол върху изхвърлянето на отпадъците в контейнери, различни от определените за разделно събиране и на опасни отпадъци в смесените битови отпадъци.

Собствени средства

Постоянен

предприети организационни мерки и въведени нормативни изисквания за засилване на контрола

- вменени задължения за контрол
- брой установени нарушения

Общините от РСУО - Костинброд

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

5.2. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Предотвратяването на отпадъците е поставено най-високо в йерархията на управлението им. Прилагането на мерките по предотвратяване изискват много усилия и често резултатите са трудно измерими. Това е предизвикателство както за българските общини, така и за много страни в Европа. През периода на действие на програмата ще се насочат към постигане на ясни и измерими количествени резултати по отношение на повторното използване, рециклирането и оползотворяването на отпадъците. Прилагането на ефективни методи за управление на отпадъците спестява използването на природни ресурси и допринася за опазването на околната среда.

В съответствие с националните цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и стремежът за изпълнение на общинските цели за рециклиране, оползотворяване и намаляване на депонираните отпадъци доведоха до формулирането на *Стратегическа цел 2 „Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирани отпадъци“ в ПУО, за която са разработени мерки, тематично обособени в четири подпрограми:*

- ❖ подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- ❖ подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията за битовите биоразградими и биоотпадъци;
- ❖ подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ❖ подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

5.2.1. ВЪВЕДЕНИЕ

Целите за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци се изчисляват съгласно метода определен със Заповед № РД-884/18.11.2014 г. на Министъра на околната среда и водите. Степента на рециклиране на битовите отпадъци се изчислява като съотношение на общото количество на отпадъците предадени за рециклиране и общото количество на генерираните отпадъци от домакинствата и подобни източници. Следователно за изпълнение на целите ще се зачитат:

1. Масово разпространените отпадъци събрани от организации по оползотворяване;
2. Отпадъците, отделени в инсталацията за сепариране в случай, че са предадени за подготовка за повторна употреба и рециклиране;
3. Компостът произведен в инсталацията за открито компостиране от разделно събрани био отпадъци (зелени отпадъци и подходящи за открито компостиране хранителни отпадъци);
4. Отпадъците събрани на общинската площадка за безвъзмездно предаване в случай, че са предадени за подготовка за повторна употреба и рециклиране;

5. Отпадъците събрани на търговска основа в изкупвателни пунктове в случай, че са предадени за рециклиране;
6. Отпадъци, събрани чрез системата за събиране на опасни отпадъци от домакинствата в случай, че са предадени за рециклиране;
7. Едрогабаритни отпадъци (събрани извън общинската площадка за безвъзмездно предаване) - в случай, че са предадени за подготовка за повторна употреба и рециклиране;
8. Отпадъци, събрани чрез системата за събиране на био отпадъци в случай, че са компостирани;

Закона за управление на отпадъците поставя Национални цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, както следва:

- ✓ до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- ✓ до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- ✓ до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Съгласно нормативната уредба, всяка община може да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона. Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и НУБА и ИУВЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване чрез схемите за разширена отговорност на производителя”, се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

В допълнение към общите цели. Регионалната програма поставя и конкретни изисквания за управление на специфични потоци отпадъци, в зависимост от взетите решения за подхода за управление на съответния отпадък и условията във всяка една от общините. Нормативната уредба предоставя на общините различни възможности за участие, в системите, финансирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Ролята на общините за осигуряване на възможност на домакинствата да предават за оползотворяване или рециклиране, образуваните от тях масово разпространени отпадъци се определя чрез мерките, които задължително трябва да бъдат предприети от общинска администрация за съответния вид отпадъци.

На територията на разглежданите общини от Регионално сдружение за управление на отпадъците на регион Костинброд е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, чрез сключени договори с Организации по оползотворяване, както следва:

- ❖ Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екоколект “АД – Общините: Годеч, Драгоман, Сливница

- ❖ Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак“ АД – Общините: Божурище, Костинброд,
- ❖ Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД – Община Своге

Морфологичният състав на битовите отпадъци също има важно значение за прецизиране на количествата и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

От съществено значение за постигнатите резултати в Региона по разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метали е и организирането на пунктове за изкупуване на вторични суровини, което ограничава във висока степен кражбата на полезни компоненти от контейнерите за отпадъци и на метална инфраструктура на територията на Региона.

Съществуващата система за управление на отпадъците на територията на Общините от РСУО Костинброд не разполага с технически съоръжения за осъществяване на изискванията за:

- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общините и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци, както и зелени и биоразградими отпадъци;
- предварително третиране на смесените битови отпадъци.

В тази връзка трябва да се предприемат действия за изпълнение на изискванията на законодателството на регионално депо от Регион Костинброд. Съгласно **Националния план за управление на отпадъците (2014-2020 г.)** е предвидена комплексна инфраструктура за третиране на отпадъците за Регион Костинброд, с която да се осигури изпълнението на целите по **чл.31, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУО.**

- **инсталация за компостиране (по т.24, Приложение №4 на НПУО 2014-2020);**
- **инсталация за предварително третиране на битови отпадъци (по т.18, Приложение №3 на НПУО 2014-2020.**

В тази връзка в Плана за действие към *Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло*, са предвидени редица мерки цялостно прилагане на изискванията на националното законодателство и местната нормативна уредба. Мерките са както инвестиционни, така и „неинвестиционни“ мерки. **Инвестиционните мерки по тази подпрограма следва да се прилагат на ниво регион Костинброд и предвиждат:**

I-ви Етап - Изготвяне на прединвестиционно проучване, проектиране и подготовка на документи за кандидатстване по „*Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци*“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.

II-ри Етап - Изграждане на компостиращи инсталации и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци в Регион Костинброд.

След въвеждане в експлоатация на регионалната система за управление на отпадъците в регион Костинброд, всички образувани и събрани битови отпадъци на територията на общините **ще подлежат на задължително предварително третиране в изградените съоръжения.**

До момента на реализиране на инвестиционния проект е необходимо общините от региона да изпълняват изискванията за разделното събиране на битови отпадъци. В тази връзка в плана за действие е предвидено сключване на договор с ООп или с фирми, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци.

„Неинвестиционни“ мерки се прилагат отделно от всяка община и засягат:

- подобряване на организацията на процеса, събиране и анализиране на информация;
- мерки за информираност - фокусирани към публикуването от общините на информация за местоположението и условията за приемането и предаването на разделно събраните битови отпадъци;
- мерки, свързани с контрол за изпълнение на изискванията за регистрация на площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и за осъществяване на разделно събиране от страна на стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти.

5.2.2. НАЧИНИ НА ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ

Масово разпространени отпадъци

Съгласно националното законодателство отговорността за разделното събиране на масово разпространените отпадъци (отпадъците от опаковки, батерии и акумулатори, отработени масла, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и др.) е възложена на Организацията на оползотворяване (ООп). Общините ще предприемат мерки за сключване на договори с организации по оползотворяване, планиране и определяне на изискванията към системите за събиране на масово разпространени отпадъци, с цел постигането на високи нива на рециклиране. За тази цел ще се предприемат мерки за:

- Сключване на договори с ООп за всички видове масово разпространени отпадъци;
- Включване в местната нормативна уредба на подробни изисквания към физическите и юридическите лица за разделно събиране на масово разпространените отпадъци и други рециклируеми материали;
- Установяване на постоянен диалог и редовни срещи с Организацията по оползотворяване, действащи на територията на общините;
- Осъществяване на професионално разработени кампании за повишаване на информираността на обществеността организирани на общинско ниво;
- Определяне на допълнителни местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране, сепариране и сортиране.
- За спазването на забраната за изхвърляне на отпадъци, обозначени с маркировка за разделно събиране в контейнери за смесени битови отпадъци ще се осъществява контрол от упълномощени длъжностни лица.

- Контрол за спазване на техническите изисквания и непрекъснато подобряване ефективността на предстоящата за пускане в експлоатация инсталация за сепариране на битови отпадъци
- При необходимост обявяване на обществени поръчки за избор на изпълнители и/или вменяване на нови отговорности на съществуващи изпълнители във връзка с изискванията на националното законодателство за разделно събиране на отпадъци и постигане на количествени цели;
- Избор на подходящ вариант за начисляване на такса битови отпадъци (напр. определяне на такса битови отпадъци, отчитаща изхвърлените количества) така, че да се насърчи разделното събиране и рециклирането с цел постигане на целите за събиране на рециклируеми и биоотпадъци и отклоняване на биоразградимите отпадъци от депа.

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци в региона ще доведе до намаляване на общото количество депонирани отпадъци.

Предварително третиране

На Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за общините Костинброд, Своге, Сливница, Божурище, Годеч и Драгоман, землището на с.Богьовци, м.Гоняреви падини ще се извършва предварително третиране на постъпващите битови отпадъци при изграждане на инсталация за предварително третиране.

В нормативната уредба е създаден механизъм за насърчаване на рециклирането и оползотворяването на отпадъци чрез въведените отчисления, които увеличават цената за депониране. Общините могат да се намалят или изцяло да се освободят от отчисленията в случай, че изпълнят целите за разделно събиране на битови отпадъци и отклоняване на биоразградимите отпадъци от депа. В тази връзка освен посоченото предварително третиране ще бъде отредена общинска площадка за временно съхраняване, сортиране и балиране и ще се реализират мерките за разделно събиране на зелени и/или биоразградими отпадъци, за да се постигнат целите за рециклиране, целите за отклоняване на биоразградими отпадъци от депа в степен достатъчна за получаване на мотивирана заповед от директорът на РИОСВ, с която дава съгласие за намаляване на дължимите отчисления за депониране на битови отпадъци.

Събиране на опасни отпадъци от домакинствата

Не се предвиждат обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата на територията на общините.

С цел намаляване на финансовите разходи е препоръчително привличане на частни инвестиции от ООп, като на площадките ще се приемат и отпадъци финансирани от други източници извън такса битови отпадъци, като например масово разпространени отпадъци и строителни отпадъци от ремонтни дейности в бита. За тези отпадъци ще се изисква финансиране от лицата отговорни за управлението на съответния вид отпадък - организации по оползотворяване или да се определи входна цена за услугите, предоставяни от общините за отпадъци, различни от битовите.

 Разделно събиране на рециклируеми отпадъци, за които не се прилага принципът „разширена отговорност на производителят“

В случай че събраните рециклируеми отпадъци от организациите по оползотворяване, изкупвателни пунктове, както и отпадъците, подложени на предварително третиране на регионалното депо не са достатъчни за изпълнение **целите за рециклиране на битови отпадъци** е необходимо общините да осигурят допълнително **разделно събиране и рециклиране на рециклируеми отпадъци от бита** (хартия, пластмаса, стъкло, метал), за които принципът «отговорност на производителят» не се прилага.

Необходимо е в рамките на регионалното сдружение да се определи приносът на всяка община за постигане на регионалните цели за рециклиране на битови отпадъци. В случай, че община не изпълнява своята част ще бъдат оценени следните възможности:

1. Организиране на разделното събиране от общинско предприятие.
2. Провеждане на процедура по ЗОП за избор на изпълнител за извършване на разделно събиране на рециклируеми битови отпадъци, за които не се прилага принципът «отговорност на производителят»
3. Възлагане събирането на тези отпадъци на организации по оползотворяване, с които общините да сключат договор, като по този начин ще може да се използват вече общите елементи на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци

С цел обхващане във възможно най-голяма степен на отпадъците, които вече се събират разделно се предвижда създаване на система за регистриране и отчитане на количествата събрани от частния сектор и докладване до общините от страна на организациите по оползотворяване.

 Събиране на смесени битови отпадъци

Необходимо е оптимизиране на системата за събиране на смесени битови отпадъци след въвеждането на системи за разделно събиране на биоотпадъци, рециклируеми отпадъци, които ще отклонят значително количество от общия отпадъчен поток.

Влиянието на въвеждането на разделното събиране на биоотпадъците върху системата за сметосъбиране ще бъде оценено от икономическа гледна точка и ще бъдат направени необходимите оптимизации в съществуващата система за събиране на ТБО – брой и вид на контейнерите, честота на извозване, маршрути и др.

5.2.3. ЦЕЛ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - *увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.*

Оперативната цел - конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно: *Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло.*

5.2.4. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма са съотносими с мерките, заложи в НПУО 2014-2020 г. и насърчават разделното събиране и подобряване на качеството на събраните рециклируеми отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.

Мерките следва да гарантират изпълнението на общинските, регионалните и националните цели за рециклиране на тези потоци битови отпадъци. Изпълнението на подпрограмата ще постигне като резултат и намаляване изземването на суровини от природата и на замърсяването на околната среда от неконтролираното изхвърляне на отпадъци, създаването на нови работни места, както и до увеличаване експлоатационния срок на депата за остатъчните битови отпадъци, които не могат да се оползотворят.

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

Необходими действия:

- Проучване на възможностите за сключване на договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки;
- Разширяване обхвата на системата за разделно събиране чрез включване на всички видове опаковки, образувани в бита, които попадат в обхвата на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки;
- Определяне на местата за разполагане на съдове за събиране на отпадъци от опаковки на територията на общините;
- Контрол над изхвърлянето на отпадъци от опаковки в съдове за смесени битови отпадъци;
- Контрол над лицата, експлоатиращи системите за разделно събиране;
- Въвеждане на изисквания и ред за предоставяне на информация на общините от лицата, експлоатиращи системите за разделно събиране;
- Редовно информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отпадъците от опаковки, значението на символите, използвани за маркиране и възможностите за участие в системите за разделно събиране;
- Осигуряване на площадаки за съхранение на отпадъци, като напр. едрогабаритни пластмасови и метални отпадъци, хартиени отпадъци, излязла от употреба битова

техника, акумулатори и други отпадъци, които могат да се оползотворят и да не се извозват за депониране. Така ще бъдат изпълнени и изискванията за осигуряване на разделно събиране на опасни битови отпадъци;

В плана се предвиждат следните мерки, които задължително следва да бъдат вземани под внимание при сключването на договорите с организациите по оползотворяване:

- ✚ Определяне на местата за разполагане на съдове за събиране;
- ✚ Въвеждане на задължения към собствениците или наемателите на търговски обекти, председателите на етажната собственост, собствениците (или наематели), на еднофамилни жилища и др.;
- ✚ Контрол над изхвърлянето в съдове за смесени битови отпадъци;
- ✚ Контрол над лицата, експлоатиращи системите за разделно събиране и за предоставяне на информация;
- ✚ Редовно информиране на обществеността за недостатъците, свързани с депонирането на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, както и възможностите за участие в системите за събиране;
- ✚ Организиране на дейностите по събиране и оползотворяването в най- висока степен на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- ✚ Мерки, свързани с осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията за разделното събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци;
- ✚ Въвеждане на стимули за юридическите лица и гражданите за активно участие в организираните от общините системи за разделно събиране на отпадъците.

5.2.5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от общините от РСУО - Костинброд, възможните източници, чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИТЕ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорник
Осъществяване на прединвестиционно проучване, проектиране и подготовка на документи за кандидатстване по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на комностиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.	Използване на отчисленията по чл.64, ЗУО	2017 г.	Одобрен проект за финансиране по ОПОС 2014-2020	Осъществено прединвестиционно проучване и подадено проектно предложение от водещата община в Регион Костинброд за финансиране по ОПОС 2014-2020	Община Костинброд със съдействието и в партньорство с общините от РСУО - Костинброд
Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в Регион Костинброд (комностиращи инсталации и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци)	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2018-2019 г.	Изградена Регионална система за управление на отпадъците в Регион Костинброд	Сключен договор за осъществяване на Регионална система за управление на отпадъците в Регион Костинброд. Въведени в експлоатация съоръжения от Регионална система за управление на отпадъците в Регион Костинброд	Община Костинброд със съдействието и в партньорство с общините от РСУО - Костинброд

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

Поддържане от Общините на регистър с информация за местоположение и цел на Площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло (чл.19, ал.3, т.14 на ЗУО).	Общински бюджет	Постоянен	Актуална и достъпна информация за обществеността относно местоположението на площадката/площадките	Поддържан регистър на площадката/площадките	Всяка община от РСУО Костинброд
Сключване на договор с площадка/площадки за осигуряване на условия за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци и др. (чл.19, ал.3, т.11 на при какви условия могат да се оставят. (чл.19, ал.3, т.13 на ЗУО).	Общински бюджет	2017 – 2020 г.	Информацията е публикувана в интернет и обществеността е информирана относно местонахождението на площадката/площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, вида и условията за предаването им	Брой площадки за разделно събиране на отпадъци, за които общините са публикувала информация за местонахождението им и условията и за предаване на отпадъци	Общините от РСУО Костинброд Фирми, притежаващи площадки за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло, ЕГО
Договорни отношения с организации по оползотворяване на отпадъците от опаковки/фирми, притежаващи разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци	-	2017 – 2020 г.	Постигане на целите по рециклиране: -01.01.2018 г. - мин 40% от общото тегло	Отчет по договора, включително достигнати цели по рециклиране за 2016г. и 2018г.	Общините от РСУО Костинброд

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

Поддържане на актуална информация (по месеци) от общините за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци	Общински бюджет	Постоянен	Създадена е база-данни от общините за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци	Създадена база-данни	Общините от РСУО Костинброд	от -
Ежегодно планиране и осъществяване на проверки за изпълнение на нормативните и/или договорните задължения на: - площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло - за регистрация; - на стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти относно изисквания за разделно събиране и предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло (чл.33, ал.4 на ЗУО).	Общински бюджет	Постоянен	Упражнен контрол по спазване на изискванията на ЗУО и местната нормативна уредба	Осъществяване на планираните проверки	Общините от РСУО Костинброд	от -
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на отпадъците, свързани с МРО	Собствени средства, национални и международни източници	Постоянен	-	Обществено достъпна информация	Общините от РСУО Костинброд	от -

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

5.3.ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ

5.3.1. ВЪВЕДЕНИЕ

Приблизително половината от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от органични или биоразградими компоненти, които се разграждат по естествен път. Съгласно дефинициите в Допълнителните разпоредби, §1 на ЗУО:

1. "Био-отпадъци" са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.
2. "Биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

За тези потоци битови отпадъци българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране и рециклиране, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата за битови отпадъци, а именно:

- чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО определя, че най- късно до 31 декември, 2020г. трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г.
- чл. 8, ал.1 на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците (обн. ДВ. бр.107 от 13 декември 2013г.) определя, че от 2014г. кметовете на общините във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 ЗУО осигуряват съвместно постигането на следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:
 1. до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
 2. до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
 3. до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.

В съответствие с чл.8, ал.2 разпределението на задълженията между отделните общини в съответния регион по чл. 49, ал. 9 ЗУО за изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци се определя с решение на общото събрание на регионалното сдружение на общините (PCO).

Съгласно чл. 8, ал. 5 на Наредбата „количеството на разделно събраните и оползотворените битови биоотпадъци се зачита при изпълнение на целите за ограничаване на количеството депонирани битови биоразградими отпадъци по чл. 31, ал. 1, т. 2 ЗУО от общините в съответния регион по чл. 49, ал. 9 ЗУО“.

Кметът на общината осигурява разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини по чл. 34, ал. 1 ЗУО на територията на съответната община (Чл. 9). В съответствие с чл.7 от Наредбата „разделно събраните биоотпадъци се оползотворяват

единствено чрез дейностите, обозначени със следните кодове по приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

1. R 3 - рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или
2. R 10 - обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда;
3. R 1 - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия (в случаите на анаеробно разграждане на биоотпадъци).

5.3.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическа цел - количеството на депонираните биоотпадъци да е под 50%, съгласно изискванията на законодателството.

Оперативна цел - мерки за подпомагане на стратегическата цел за достигане цели на национално ниво.

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. В допълнение, Наредбата изисква кметовете на общините да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община да се събират разделно и оползотворяват. Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени отпадъци и не се отчитат за изпълнение на целите за биоотпадъците

5.3.3. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ

При планирането на мерки по тази подпрограма трябва да се вземат предвид също и следните разпоредби:

- Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване.
- Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени, а не за оползотворени отпадъци (чл.8, ал.4 от Наредбата).

Въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълняват посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50 % от дължимите отчисления за депониране.

Понастоящем в общините от РСУО Костинброд не е изградена система за разделно събиране на биоотпадъците и не се прилагат методи за третирането им. Биоразградимата част от смесените битови отпадъци постъпва за депониране. Депонирането обаче е

поставено на последно място в йерархията на управление на отпадъците. Постъпването на отпадъците за депониране отнема ценни ресурси (компост, енергия) от икономическия и природния кръговрат.

Всички общини от РСУО Костинброд има изготвен *Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, генерирани на територията им в продължение на една година - четири сезона*". Въз основа на доклада са определени количествата на биоразградимите отпадъци и се предлагат мерките, описани тази подпрограма. Мерките за постигане на целите, заложи в националното законодателство, които могат да се предприемат от общините са:

- Подготовка на проект за инсталация за компостиране, като част от инфраструктурата с която Регион Костинброд ще кандидатства по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.
- Строителство на инсталации за компостиране за общините от РСУО Костинброд със средства по ОПОС 2014-2020;
- Въвеждане на система за разделно събиране на биоотпадъците, която включва:
 - > Закупуване и разполагане на контейнери за събиране на биоотпадъците при източника на образуване;
 - > Закупуване на специализирани транспортни средства за обслужване на контейнерите;
 - > Закупуване на специализирана техника за шредирание на отпадъците и за пресяване на готовия компост, която да се използва на регионален принцип.
- Определяне на местата за разполагане на съдовете за разделно събиране и съхраняване на биоотпадъци в общините от РСУО Костинброд.

Площадката за компостиране на отпадъците и съоръжението за компостиране трябва да отговарят на изискванията на Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и на Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

В подпрограмата не са включени част от неинвестиционните мерки, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са описани в други подпрограми в рамките на Програмата за управление на отпадъците 2016-2020 г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели на програмата. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограмата са мерките от други подпрограми, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно биоотпадъците;
- актуализиране на *Наредбите за управление на дейностите по третиране на отпадъците и поддържане чистотата на територията на общините (2014г.)* по отношение на разделното събиране на биоотпадъци.

- периодично извършване от общините на проучване за морфологичния състав на битовите отпадъци;
- определяне на такса битови отпадъци, по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, където е възможно;
- обучение и подобряване административния капацитет за инспекции по управление на отпадъците;
- поддържане на база данни за битовите отпадъци, в т.ч. отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;
- мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Осъществяването на подпрограмата ще има принос за изпълнение и на регионалните цели за биоразградимите отпадъци, както и целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци

5.3.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В планът за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от Общините от РСУО - Костинброд, възможните източници чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорник
Подготовка на проект за инсталации за компостиране, като част от инфраструктурата с която Регион Костинброд ще кандидатства по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г	Отчисленията по чл.64, ЗУО	2017 г.	Изготвен проект за инсталации за компостиране	Подадено проектно предложение	Община Костинброд със съдействието и в партньорство с общините от РСУО - Костинброд
Изграждане на инсталации за компостиране на територията на Общините Костинброд, Своге и Сливница, които да обслужват нуждите на Регионалното сдружение	ОПОС 2014-2020/ собствено финансиране сигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019 г.	Предотвратени депонирани битови отпадъци и получен компост	Изградени инсталации за компостиране	Община Костинброд със съдействието и в партньорство с общините от РСУО - Костинброд
Закупуване и разполагане на контейнери за събиране на биоотпадъците при източника на образуване	ОПОС 2014-2020/ собствено финансиране сигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2020 г.	Разделно събиране на биоотпадъци	Брой закупени съдове.	Общините от РСУО. Костинброд
Закупуване на специализирани транспортни средства за обслужване	ОПОС 2014-2020/ собствено	2018-2020 г.	Закупени транспортни	Разделно събраните биоотпадъци се	Общините от РСУО

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

на контейнерите за биоотпадъците	съфинансиранео сигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО		средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	събрат и транспортират до инсталацията за компостиране	Костинброд
Разработване и текущо прилагане на система за аналитични изпитвания, осъществявани от акредитирана лаборатория и етикетироване на продуктите, произведени от биоотпадъци в инсталацията за компостиране	Общински бюджет	2019 г.	Продуктите, произведени в Инсталацията за компостиране отговарят на изискванията за изпитване на качеството и етикетироване и съответствие с Наредбата за третиране на биоотпадъците	Одобрена процедура за сертифициране на качеството на продуктите и етикетироване на продуктите в Инсталацията за компостиране, Община	Общините от РСУО Костинброд, на чиято територия има изградена инсталация за компостиране
Внедряване на информационни системи за отчетност и контрол на образуваните, събрани и третирани количества отпадъци	Собствени средства, национални и международни източници	2020 г.	Изградена информацион-на система	Специализирана система за отчетност и контрол на отпадъците	Общините от РСУО Костинброд
Проведение на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на отпадъците	Собствени средства, национални и международни източници	Постоянен	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

5.4. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

5.4.1. ВЪВЕДЕНИЕ

"Отпадъци от строителство и разрушаване" са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците.

Задълженията за управление на строителните отпадъци са на възложителите на строителството, но общините следва да предприемат мерки за стимулиране изграждането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци и създаване на пазар за рециклирани строителни материали чрез влягането им в обекти, финансирани с публични средства. Това ще изисква промяна на методологията за определяне на критериите за избор на изпълнители на строежи финансирани с общински средства.

Тъй като общините провеждат голяма част от процедурите, в които се изисква одобряване на инвестиционни проекти, окончателни доклади по чл. 168, ал. 6 от Закона за устройство на територията, планове за управление на строителни отпадъци дейността на комисиите и съответните решения следва да осигуряват прилагането на изискванията за селективно разрушаване на сгради, отделяне на различните по вид строителни отпадъци при източника на образуването им (строителния обект).

Анализът на нормативната уредба показва, че общините в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- когато общините са възложители на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:
 - ✓ да разработват План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
 - ✓ да изпълняват реално Плана за управление на отпадъците;
 - ✓ да влагат в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - ✓ да осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;
- да одобряват и разрешават инвестиционните проекти, и по-конкретно - одобрението на планове за управление на отпадъците като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общините са компетентен орган по ЗУТ, както и да одобряват отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали случаи.

Съгласно чл. 10, ал. 4 на ЗУО, кметът на съответната община отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване

на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Към настоящия момент общините от РСУО Костинброд депонират генерираните строителни отпадъци на Регионално депо за неопасни и инертни отпадъци за общините Костинброд, Своге, Сливница, Божурище, Годеч и Драгоман, землището на с.Богъовци, м.Гоняреви падини.

5.4.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическа цел - увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда.

Оперативната цел - достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

5.4.3. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Дейностите по събиране, транспортиране и съхранение на строителни отпадъци се извършва от лица, притежаващи разрешение по чл. 35 от ЗУО (ДВ бр.105/2016г.). Няма конкретни надеждни данни за генерираните строителни отпадъци в Региона. Прогнозира се застрояване в развиващата се индустриална зона, обособена на територията на общините и в частност на територията на община Божурище. Поставените нормативни цели за подготовка за рециклиране, налагат създаване на ред и система за разделно събиране и подготовка за рециклиране на очакваните количества образувани отпадъци от строителство и разрушаване. Този ред следва да залегне при актуализиране на общинска наредба за управление на отпадъците на територията и на общините от РСУО Костинброд.

Всички строителни обекти, с изключение на малките ремонти от бита, трябва да управляват генерираните строителни отпадъци посредством интегриран План за управление на строителните отпадъци, в съответствие с Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Количеството на образуваните строителни отпадъци от бита е пренебрежимо малко, поради което се предвижда оползотворяването им да се извършва чрез вертикална планировка, в съответствие с получено писмено становище на МОСВ.

На територията на региона все още има места, където се изхвърлят нерегламентирано строителни отпадъци. Това води до увеличаване на разходите на общинските предприятия за почистването им.

Съгласно националното законодателство отпадъците от строителство и разрушаване се третират при спазване на следната йерархия на отпадъците:

- Предотвратяване образуването на ОСР;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени;
- Материално оползотворяване;
- Оползотворяване за получаване на енергия на отпадъците, които не могат да бъдат рециклирани и материално оползотворени;
- Обезвреждане на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по предходните точки.

Събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, както и отделените строителни отпадъци от принудително премахване на строежи, са ангажимент на общините. В чл. 11 на Закона за управление на отпадъците са определени условията, при които възложителят на строителни и монтажни работи изготвя план за управление на строителни отпадъци. Едновременно с това общините, като институции, работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

Възложителите на СМР и/или разрушаването на строежи, осигуряват предаването на селективно отделените отпадъци за материално оползотворяване на лица, които притежава съответен документ за дейности с отпадъци по чл. 35 от ЗУО.

5.4.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от общините от РСУО - Костинброд, възможните източници, чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СТРАДИ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорник
Прилагане на контрол на инвеститорите и строителството за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали	Общински бюджет	Постоянен	Осъществяване на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали	Брой извършени проверки, брой наложени санкции, брой съставени предписания	Общините от РСУО Костинброд
Въвеждане на система за събиране на строителни отпадъци от домакинствата	Собствени средства	2020 г.	Намаляване на неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци	Количество извозени строителни отпадъци от домакинствата	Общините от РСУО Костинброд
Проучване и наемане на мобилни съоръжения за оползотворяване на строителните отпадъци при големи инфраструктурни проекти на територията на общините	Собствени средства	2020 г.	Намаляване на количеството депонирани строителни отпадъци	Договор за наем или документ за покупка на мобилна инсталация	Общините от РСУО Костинброд в партньорство с инвеститори на строителни обекти
Включване в тържните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на	-	2018-2020 г.	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се	Вложени рециклирани строителни материали, брой проведени процедури с изискване за влагане в строежите на	Общините от РСУО Костинброд, възложители на

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

изискването за влизане в строежите на рециклирани строителни материали			влагат рециклирани строителни материали	рециклирани строителни материали.	тръжни процедури за СМР
Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	-	2018 г. – 2020 г.	Вложени рециклирани строителни материали	Вложени рециклирани строителни материали, брой проведени процедури с изискване за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	Общините от РСУО Костинброд, възложители на тръжни процедури за СМР
Поддържане на база данни с информации за количествата на образуваните строителни отпадъци на територията на общините	-	2018-2020 г.	Изградена информационна система	Специализирана система за отчетност и контрол на отпадъците	Общините от РСУО Костинброд
Контрол по спазване на законодателството по управление на строителните отпадъци (състав, количество, изпълнение на целите от отделните възложители, спазване на нововъведените процедури и др.)	Собствени средства, национални и международни източници	Постоянен	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на строителните отпадъци.	Собствени средства, национални и международни източници	Постоянен	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

5.5. ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

5.5.1. ВЪВЕДЕНИЕ

Задълженията за постигане на целите, свързани с прилагане на законодателството за масово разпространените отпадъци са на лицата, пускащи на пазара стоки, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Масово разпространените отпадъци са: отпадъци от опаковки; негодни за употреба батерии и акумулатори (ИУБА); излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба гуми (ИУГ). Лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци са задължени да организират системи за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване. Тяхно задължение е и постигането на цели за рециклиране и оползотворяване, което може да бъде изпълнено индивидуално чрез обратно приемане на отпадъци от съответните продукти в местата на продажбата им или чрез колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване.

5.5.2 ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са на общеевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи широко разпространени отпадъци на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя.

Стратегическата цел - увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативна цел - изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

5.5.3. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Настоящата подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва главно неинвестиционни мерки, които могат да бъдат групирани както следва:

- Засилване на контролната дейност чрез прилагане на годишни и текущи одитни проверки по договорени процедури от МОСВ за дейността на организациите по оползотворяване и на лицата, изпълняващи индивидуално задължения по целия път на отпадъка, лицата извършващи дейности по

събиране и третиране на МРО и лицата пускащи на пазара продукти след употребата, на които се образуват МРО.

- Провеждане на консултации с различните заинтересовани страни във връзка с предложенията за: промени в целите за рециклиране и оползотворяване; въвеждане на технически изисквания към системите за събиране и третиране на МРО; създаване на механизми за по-добра координация между общините и организациите за оползотворяване на МРО.

В подпрограмата не са включени всички мерки, които имат принос към постигане на набелязаните цели на настоящата програма, но са включени в други подпрограми с мерки в рамките на Регионалната програма, съответстващи на НПУО 2014-2020 г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели и подцели на плана или са преимуществено насочени към постигането на цели на друга подпрограма. Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата подпрограмата са мерките от другите подпрограми.

Мерките следва да са ориентирани индивидуално за всеки един от масово разпространените отпадъци, представен по-долу в настоящата точка.

➤ ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ

С Наредбата за електрическо и електронно оборудване се регламентират изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и за събирането, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторното използване, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване. Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба извън бита са длъжни да осигурят разделното събиране на цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатите на пазара от него ЕЕО без заплащане от страна на притежателите на ИУЕЕО. Притежателите на ИУЕЕО, което е образувано от източници извън бита и не е маркирано съгласно изискванията, отговарят за неговото разделно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане.

Цялото ИУЕЕО, разделно събрано в съответствие с разпоредбите на Наредбата за ЕЕО, трябва да се предава за повторно използване като цял уред или за предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване. Изпращането на ИУЕЕО, както и на компоненти, материали и вещества от ИУЕЕО от територията на страната към територията на друга държава-членка на ЕО, и/или изнасянето им с цел оползотворяване, в т.ч, рециклиране, извършено при спазване изискванията на Регламент 1013/2006 за превоз на отпадъци на Европейската общност, се зачита за изпълнение на заложените цели в Наредбата за ЕЕО.

➤ НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Съгласно изискванията Наредбата за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и

акумулатори в търговските обекти на територията общините от Региона са поставени съдове за обратно приемане на отпадъци от портативни батерии. Лицата, които пускат на пазара БА са длъжни да осигурят събирането на количество НУБА, отговарящо на съответния за вида БА коефициент на събираемост, като целите по събиране от 2015 г. са посочени на следващата таблица.

Табл. № Цели за събиране

НУПБА	НУАБА	НУИБА
> 45% коефициент на събираемост	> 100% коефициент на събираемост	> 25% коефициент на събираемост

Лицата, които пускат на пазара БА, включително вградени в уреди и моторни превозни, предприемат мерки за постигане на следните цели по рециклиране от 2015 г.

Табл. № Цели за рециклиране

Оловно-кисели БА	Никел-кадмиеви БА	Други БА
> 65% рециклиране от теглото на материалите	> 75% рециклиране от теглото на материалите	> 50 % рециклиране от теглото на материалите
възможно най-висока степен на рециклиране на оловото	възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия	

При разработване на дейностите в подпрограмата следва да се предвидят мерки, които задължително следва да бъдат взети под внимание при сключването на договорите с организациите по оползотворяване:

- включване в системата за разделно събиране и а всички видове батерии и акумулатори, образувани в бита, които попадат в обхвата на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори;
- определяне на местата за разполагане на съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на общините;
- въвеждане на задължения към собствениците или наемателите на търговски обекти, председателите на етажната собственост, собствениците (или наематели), на еднофамилни жилища и др.;
- контрол над изхвърлянето на батерии и акумулатори в съдове за смесени битови отпадъци;
- контрол над лицата, експлоатираща системите за разделно събиране и за предоставяне на информация;
- редовно информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за

- събиране;
- организиране на дейностите по събиране и временно съхраняване на негодни за употреба батерии и акумулатори и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

➤ МАСЛА И НЕФТОПРОДУКТИ

Отработените масла на територията на Региона се образуват основно от дейността на малките и микро предприятия, както и от фирмите, извършваща автосервизна дейност, както и дейности свързани със събирането и разкомплектоването на ИУМПС. Лицата, които пускат на пазара масла, са отговорни за оползотворяването на отработени масла в количество (в тонове) и е по-малко от 40 на сто от количеството (в тонове) масла, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година. Целта по оползотворяване се изпълнява ежегодно до 31 декември на съответната отчетна година. За изпълнение на нормативно заложените цели по оползотворяване се зачита изпращането на отработени масла от територията на страната към територията на друга държава-членка на ЕС.

➤ НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА ГУМИ

Излезлите от употреба гуми представляват сериозен проблем за околната среда, тъй като са трудно разгради ми, а при горенето им се отделят вредни (канцерогенни) газове и изхвърлени на нерегламентирани места могат да предизвикат сериозни проблеми. Лицата, които пускат на пазара гуми, отговарят за събирането, съхраняването, транспортирането, оползотворяването или обезвреждането на ИУГ, като оползотворяването се извършва по един от следните методи: *чрез регенериране; чрез рециклиране; чрез влагането им като материал в строителството, включително влагането на цели и нарязани ИУГ като материал в строителството на дена; чрез изгаряне с оползотворяване на енергията.*

Лицата, пускащи на пазара гуми, отговарят за постигането на следните цели:

- не по-малко от 65 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година да бъдат оползотворени;
- не по-малко от 50 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година да бъдат регенериране и/или рециклирани.

Въведените цели по рециклиране и регенериране на ИУГ се постигат поетапно до 2020 г. и влизат в сила от 01 януари 2013 г., като за отчетната 2013 г. тези цели са не по-малко от 10%.

➤ ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Всички изисквания към този тип отпадък са посочени в ЗУО и в Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства. Не са предприемани организационни и финансови мерки за създаване на система от площадки за

съхранение и разкомплектоване на ИУМПС. Въпросът дали е икономически изгодно да се развива собствена инфраструктура или ИУМПС следва да се предават на организации по оползотворяване е дискуссионен и следва да се реши чрез пазарните механизми.

Разработването на мерки следва да включва:

- въвеждане на нормативно обоснован ред за събиране на ИУМПС, които се намират върху държавна или общинска собственост;
- лицето, експлоатиращо площадката притежава необходимите документи за извършване на дейностите по събиране, временно съхраняване, транспортиране и разкомплектоване и/или оползотворяване и обезвреждане на образуваните отпадъци от ИУМПС;
- редовно информиране на обществеността за наличните лицензирани пунктове за събиране на ИУМПС на територията на общините, рисковете, свързани с неконтролираното разкомплектоване/обезвреждане на ИУМПС, части и елементи от тях и възможностите за предаване на ИУМПС.

Конкретни мерки при управлението на тези отпадъци са:

- Изготвяне на указания и правила за събиране на излезли от употреба МПС, намиращи се на територии общинска и/или държавна собственост;
- Информирание на обществеността за местата, където могат да предадат ИУМПС;
- Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване.

➤ ЕДРОГАБАРИТНИ ОТПАДЪЦИ

В националното законодателство са въведени задължения за разделно събиране на едрогабаритни битови отпадъци. В по-голямата си част тези отпадъци са съставени от рециклируеми и оползотворими материали (метали и дърво), за които има търсене. Някои от тях обаче съдържат и неоползотворими материали и опасни вещества, поради което е необходимо оборудване на площадка за предаване на едрогабаритни отпадъци от бита. Системата за събиране на тези видове отпадъци може да се комбинира и с провеждането на кампании (веднъж или няколко пъти в годината) за приемане и извозване на отпадъците от домовете.

Едрогабаритните отпадъци образувани от бита на територията и на двете общини се извозват от съответните сметосъбиращи фирми. При пролетното и есенно почистване и на едрогабаритни отпадъци сметоизвозването се извършва по-често и при необходимост.

5.5.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от общините от РСУО - Костинброд, възможните източници,

чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № ПЛАН ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорник
Подобриване на системата за разделно събиране на МРО	Собствени средства	Постоянен	Увеличаване на количествата разделно събрани	Оптимизирана система	Общините от Костинброд -
Насърчаване въвеждането на схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на МРО	Собствени средства	Постоянен	Увеличаване на дела повторната употреба и предаването за рециклиране на МРО	Внедрени схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на МРО	Общините от РСУО - Костинброд
Внедряване на информационни системи за отчетност и контрол на образуваните, събрани и третиращи количества отпадъци	Собствени средства	2020 г.	Подобриване на отчетността	Изградена информационна система	Общините от РСУО Костинброд
Проучване на възможностите и сключване на договор с ООп за МРО	-	2018-2020 г.	Подобрен контрол на ниво община	Сключен договор	Общините от РСУО Костинброд,
Подобриване на общинският контрол за недопускане переламентираното изгаряне на отпадъци	Собствени средства	Постоянен	Подобрен контрол на ниво община	Брой регистрирани нередности, брой наложени глоби	Общините от РСУО Костинброд,
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на МРО	Собствени средства	Постоянен	Обществено достъпна информация	Брой кампании проведени	Общините от РСУО Костинброд
Информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на МРО, значение на символите, използвани за маркиране, възможности за участие в системите за разделно събиране	Собствени средства	Постоянен	Обществено достъпна информация	Брой кампании проведени	Общините от РСУО Костинброд

Стратегическа цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

5.6. ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

5.6.1. ВЪВЕДЕНИЕ

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на институционален капацитет в общините във връзка с изпълнение на функциите, възложени съобразно нормативната уредба и поставените общински цели по отношение на политиката за отпадъците.

Предвидените мерки са свързани на първо място с нормативната и програмна осигуреност на общините от РСУО - Костинброд по отношение на дейностите по управление на отпадъците.

Националното законодателство ясно разграничава отговорностите и задълженията на институциите на централно и местно ниво по управление на отпадъците.

Всяка община от регионалното сдружение разполага с *Наредба за управление на дейностите по третиране на отпадъците*, издадени в съответствие с чл. 22, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците и отразяващи основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общините. Предвид настъпили нормативни промени в подзаконовите актове на национално ниво, след издаването на Наредбата, се препоръчва прецизиране на правните основания за някои от текстовете, както и по-точно регламентиране на някои въпроси, свързани с управление на отпадъците.

С въвеждането на регионалните системи и регионалните структури за управление на отпадъците се налага да се прецени разпределението на функциите и задачите между общинската администрация и регионалните структури и въз основа на това да се обоснове необходимостта от допълнителен персонал, обучението и квалификацията му, осигуряване на подходяща техника и оборудване, с което да се гарантира:

- компетентност при разработване на наредби, указания, планове и програми по прилагането на управление на отпадъците на местно ниво;
- ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за управлението на отпадъците;
- разработване на мониторингови системи за контрол на управлението на отпадъците;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данните за управлението на отпадъците;
- въвеждане на информационна система за регистриране, обработване и докладване на данни за управление на отпадъците;
- подготовка, разработване, оценка, прилагане и надзор на проекти за изграждане на инфраструктура за оползотворяване /обезвреждане на отпадъци;
- провеждане на процедури и сключване на договори за възлагане на дейностите по управление на отпадъци.

5.6.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Оперативната цел - подобряване качеството на информацията и административния капацитет в Общините от РСУО - Костинброд

5.6.3. НАСОКИ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МЕРКИТЕ

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в регионалната програма, ще се постигнат при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. Ще се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание.

Предвидените мерки, свързани с тази подпрограма са следните:

- Актуализиране на общинските *Наредби за управление на дейностите по третиране на отпадъците*;
- Определяне на такса битови отпадъци, въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци от домакинствата и юридическите лица;
- Създаване на база-данни за управление на отпадъците;
- Участие в семинари/работни срещи/обучителни програми по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците - с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, в т.ч. биоотпадъците, рециклируеми битови и строителни отпадъци, прилагане на добри практики по разделно събиране, рециклиране и предотвратяване на отпадъците;
- Участие в обучение на МОСВ/ИАОС по отчитане изпълнението на целите за битовите отпадъци;
- Изготвяне на годишни отчети за изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците (2016-2020);
- Изготвяне на годишни планове за осъществяване на контрол от общините по управление на отпадъците и отчети за изпълнението им;
- Създаване в общините на електронен регистър/ актова книга за резултатите от осъществените проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания;
- Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите, отговарящи за отпадъците, да извършват проверки;

Общините ще разработват и изпълняват ежегодно информационна кампания за повишаване на общественото съзнание по проблемите на отпадъците. Информационната кампания ще включва предоставяне на информация на интернет страницата, изготвяне на информационни материали и публикации и изяви в медите.

Периодично ще се проучва общественото мнение във връзка с ефекта на работата с обществеността и степента на въздействие на различните послания. Изготвянето на комуникационна кампания и разработването на информационни материали ще включва следните етапи:

- проучване на обществената нагласа;
- провеждане на среща с представители на заинтересованите страни.

- избор на рекламни средства:
 - електронни медии;
 - печатни издания , брошури, плакати;
 - други.

Рекламната кампания ще включва поетапно следните дейности:

- изработване на реклама, печат на рекламните носители;
- излъчване на рекламните клипове, разпространение на печатните материали;
- анализиране на общественото мнение по отношение на постигнатия ефект от рекламните кампании на организацията;
- изготвяне на препоръки за оптимизиране на рекламната стратегия.

5.5.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от общините от РСУО - Костинброд, възможните източници, чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № ПЛАН ЗА ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ
УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорник
Актуализиране на общинските Наредби за управление на дейностите по третиране на отпадъците	Собствени средства	Постоянен	Актуализирана наредба	Актуализирана наредба	Общините от РСУО - Костинброд
Определяне на такса битови отпадъци, въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци от домакинства и от юридически лица	Собствени средства	2020 г.	такса „битови отпадъци“ се заплаща въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци	Висдрени схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на МРО	Общините от РСУО - Костинброд
Внедряване на информационни системи за отчетност и контрол на образуваните, събирани и третирани количества отпадъци	Собствени средства	2020 г.	Подобряване на отчетността	Изградена информационна система	Общините от РСУО Костинброд
Проучване на възможностите и сключване на договор с ООи за МРО	-	2018-2020 г.	Подобрен контрол на ниво община	Сключен договор	Общините от РСУО Костинброд,
Подобряване на общинският контрол за недопускане нерегламентираното изгаряне на отпадъци	Собствени средства	Постоянен	Подобрен контрол на ниво община	Брой регистрирани престъпления, наложени глоби	Общините от РСУО Костинброд,
Проведение на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на МРО	Собствени средства	Постоянен	Обществено достъпна информация	Брой проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд
Информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на МРО, значение на символите, използвани за маркиране, възможности за участие в системите за разделно събиране	Собствени средства	Постоянен	Обществено достъпна информация	Брой проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд

Стратегическа цел 3: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците

5.7. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

5.7.1. ВЪВЕДЕНИЕ

Информирането и участието на обществеността е основен компонент при изпълнение на политиката по управление на отпадъците. Със *Закон за опазване на околната среда* са регламентирани:

- участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- информиране на гражданите за състоянието на околната среда.

Участието на обществеността се определя като даване възможност на хората да въздействат върху резултатите от програмата и целия процес по опазване на околната среда, което се явява инструмент за подобряване вземането на решения, за създаване информираност за екологични въпроси и за повишаване възприемането и сътрудничеството за конкретната програма/дейност (мярка).

Спазването на йерархията на управление на отпадъците и изпълнението на поставените в националното законодателство цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците могат да се извършат успешно чрез активното участие на обществеността в процесите по управление на отпадъците. Могат да бъдат постигнати добри резултати, ако се прилагат мерки, които насърчават обществеността към рециклиране и общност, която се въздържа от загуба на ресурсите, които са част от генерираните отпадъци.

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците е от много голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването на оползотворяването на отпадъците.

5.7.2. ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативната цел - подобряване на информираността и насърчаване участието на населението и бизнеса в дейностите по управлението на отпадъците.

5.7.3. НАСОКИ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в регионалната програма, трябва да се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в процеса по управление на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание.

Общините следва да разработват и изпълняват ежегодно информационна кампания за повишаване на общественото съзнание по проблемите на отпадъците. Информационните кампании ще включват предоставяне на информация на интернет страницата, изготвяне на информационни материали и публикации, изяви в медиите, провеждане и/или участие в тематични събития и чествания и др.

Периодично ще се проучва общественото мнение във връзка с ефекта на работата с обществеността и степента на въздействие на различните послания. Изготвянето на комуникационна кампания и разработването на информационни материали ще включва следните етапи: проучване на обществената нагласа; провеждане на среща с представители на заинтересованите страни; избор на рекламни средства (електронни медии; печатни издания, брошури, плакати; други).

Повечето от включените в подпрограмата мерки са т.нар. меки мерки и имат хоризонтален характер. Така на практика подпрограмата подпомага изпълнението и на мерките в другите подпрограми, а оттам допринася за постигане и на останалите три стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на регион Костинброд.

Мерките са насочени към няколко оперативни цели:

- Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи относно отпадъците, съобразно с принципите на устойчивото развитие;
- Повишаване на участието на населението и бизнеса в дейностите с битови отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците;
- Повишаване на ролята на населението в процеса на вземане на решения относно политиката за управление на отпадъците на общините.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците; за услугите по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от общините; за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци; за използване на техники и полагане на усилия за екологосъобразно използване на ресурсите и съзнателно участие в системите за управление на отпадъците.

За финансиране на мерките в подпрограмата общините от Регион Костинброд ще използва няколко източника:

- Общински бюджет
- Средства от отчисленията при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране. В съответствие с разпоредбите чл.24, ал. 1 на *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезщетенията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.)* общината може да разходва натрупаните средства от отчисленията по чл. 20 за дейности по „осигуряване на информация на обществеността за дейности по управление на отпадъците на територията на региона/общината, свързани с

предотвратяване образуването на отпадъците, подготовка за повторна употреба и постигане на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО съгласно мерките, заложи в програмата за управление на отпадъците; *разходите за осигуряване на информация не трябва да надвишават 7 % от годишно натрупаните отчисления за съответната година*“.

- Средства от оперативна програма „Околна среда " 2014-2020 г. в съответствие с приоритетите и допустимите за финансиране дейности по проекта, с който ще се кандидатства за финансиране.

5.5.4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие към подпрограмата са идентифицирани конкретни мерки, които следва да се изпълнят от общините от РСУО - Костинброд, възможните източници, чрез които може да се обезпечи финансовият ресурс, необходим за реализиране на мерките, индикативният срок за тяхното изпълнение, очакваните резултати, както и предложените индикатори, чрез които ще се извърши отчитането на предприетите действия.

Предвид еднотипността на характеристиките при управление на отпадъците на територията на общините от Региона, предложените мерки са насочени за изпълнение от всяка една от общините, като единствено специфично дефинираните мерки, кореспондират с общината, която е отговорна за тяхното изпълнение. Планът за действие е представен на следващата таблица.

Табл. № ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултат	Индикатор за изпълнение	Отговорник
Публикуване на обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания и други в процеса на взимане на решения по общински нормативни актове, ОВОС и ЕО на планове и програми в областта на отпадъците	-	Постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на взимане на решения относно общинската политика за управление на отпадъците	Брой проведени обществени консултации Брой проведени обществени обсъждания	Общините от РСУО - Костинброд
Създаване на база-данни за управление на отпадъците и поддържане на актуална информация в сектор „Екология“ на интернет сайта на Общините от РСУО - Костинброд	Отчисления по чл.64 ЗУО, общински бюджет	Постоянен	Осигурен достъп на населението до информацията за управление на отпадъците в общините	- Създадена база-данни за управление на отпадъците ; - Поддържане на актуална информация в сектор „Екология“ на интернет сайта на Общините - Брой публикации на интернет сайта на общините	Общините от РСУО - Костинброд
Провеждане на информационни и разяснителни кампании за различни възрастови и социални	Отчисления по чл.64 ЗУО, общински	Постоянен	Повишена информираност на населението	Изградена информационна	Общините от РСУО - Костинброд

Регионална програма за управление на дейностите по отпадъците на регион Костинброд (2017-2020 г.)

групи за намаляване на дела на рециклируемите материали в битовия отпадъчен поток	бюджет		и бизнеса	система	
Провеждане на информационни кампании за популяризиране на преотвряване и рециклиране на масово разпространени отпадъци	- Финансиране от ООП	Постоянен	Повишена информираност на населението по прилагане на практики по предотвратяване и рециклиране на масово разпространени отпадъци	Брой кампании по видове масово разпространени отпадъци	Общините от РСУО Костинброд
	Собствени средства	Постоянен	Подобрен контрол на ниво община	Брой регистрирани нередности, брой наложени глоби	Общините от РСУО Костинброд
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на МРО	Собствени средства	Постоянен	Обществено достъпна информация	Брой проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд
Информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на МРО, значение на символите, използвани за маркиране, възможности за участие в системите за разделно събиране	Собствени средства	Постоянен	Обществено достъпна информация	Брой проведени кампании	Общините от РСУО Костинброд

VI. РАЗДЕЛ ШЕСТИ - КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Регионалната програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната регионална и общинска система за планиране, поради което в този раздел е представена връзката между програмата и други областни и общински програмни документи. При разработването на целите на Регионалната програма са взети предвид анализите и предвижданията на други областни и общински програмни, от които пряко или косвено произтичат част от мерките, заложиени в настоящата програма. От своя страна изпълнението на програмата ще допринесе в по-малка или по-голяма степен за постигането на целите на областните и общинските планови документи, посочени по-долу в настоящия раздел.

Регионалната програма за управление на отпадъци е елемент от цялостната система за планиране на развитие на общините, региона и страната, като цяло. Настоящата програма е изготвена в координация с националното и общинско законодателство. Взети са предвид действащите национални програмни документи, в т.ч.:

- Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.;
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.;
- Национална стратегия за околна среда (2009 - 2018 г.);
- Третия национален план за изменение на климата 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“.
- Програма за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода (2013 - 2022 г.);
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове;
- Методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РЗ-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите;
- Общински планове за развитие на общините от РСУО - Костинброд
- Общински програми за управление на отпадъците на общините от РСУО – Костинброд;

- Общински програми за опазване на околната среда на общините от РСУО – Костинброд;
- Действащите общински стратегии, планове, програми и наредби, имащи отношение към управлението на отпадъците;

В Националния стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране, са описани начините и мерките за достигане на целите, заложи в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложи и в настоящата програма на местно и регионално ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите отпадъци и биоотпадъците.

Стратегическия план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложи в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Регионалната програма на местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

На местно ниво Регионалната програма за управление на отпадъците е в пряка връзка с Общинските програми за управление на отпадъците и с Общинските програми за опазване на околната среда.

VII РАЗДЕЛ СЕДМИ - СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ, КОНТРОЛ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

В настоящия раздел са представени правилата за наблюдение и контрол и отчитане на изпълнението на програма за управление на отпадъците с цел да се осигури проследяване и измерване на постигането на основните цели на програмата и на ефективността в хода на нейната реализация.

За всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен съобразно с методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно планираните дейности. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - извършване на актуализация.

Наблюдението представя съотношението между поставените цели, вложените ресурси, извършените действия, постигнатите резултати и осъществените въздействия. **Контролът** улавя условията, в които се пораждат отклоненията, бързо реагира за тяхното предотвратяване и отстраняване.

7.1. НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Наблюдението и оценката на изпълнение на Регионалната програма за управление на отпадъците в Регион Костинброд е ключов етап от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - извършване на актуализация.

Наблюдението на изпълнението на регионалната програма ще се осъществява чрез периодично събиране на данни, свързани по изпълнение на включените мерки в програмата, анализ на събраната информация, анализ на възникнали проблеми и причини за тяхното възникване.

За постигане на качествено изпълнение на задачите е необходимо ясно разпределяне на отговорностите на определени длъжности лица, отговарящи за тази дейност, спазване на мерките и целите в програмата и отчитане на дейностите и предприемане на коригиращи дейности при необходимост

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от Закона, НПУО следва да съдържа система за отчет и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 - система за оценка на резултатите и за актуализация на плана. Тъй като ЗУО изисква общинските и регионални програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система е разработена и включена и в Регионалната програмата за управление на отпадъците.

7.2. МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Мониторингът представлява процес на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от Програмата, и анализиране и оценка на степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. От съществено значение е да се гарантира, че информацията се събира по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса.

Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от плана достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодоленни. Определянето кога да се извършват наблюденията е процес, който следва да отчита много фактори, свързани със същността на програмата, но и да се съобразява с икономическите и финансовите възможности.

Освен като финансова поносимост, предлаганата система на мониторинг трябва да отговаря и на други изисквания, като например:

- ✓ Системата трябва да бъде разбрана от хората, които ще я използват и ще получават информация от нея;
- ✓ Системата трябва да съобщава за отклоненията от плана през определени интервали от време така, че да бъде възможно предприемането на корективни действия преди последиците да са станали прекалено сериозни;
- ✓ Системата трябва да посочва характера на корективните действия, които да върнат проекта обратно към плана;
- ✓ Системата трябва да бъде представена в широко позната и лесно разбираема нотация;
- ✓ Системата за управленски контрол трябва да бъде разработена с активното участие на всички хора и групи, включени в дейностите по опазване на околната среда на обидените.

ЗУО изисква Кметовете на общините да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март (чл. 52, ал. 9 на ЗУО), а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. Поради това събирането и систематизирането на информацията за предходната година ще се извършва до края на месец февруари.

Контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците се упражнява от Общинските съвети (чл. 52, ал. 8 на ЗУО).

7.3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Актуализация на Програмата за управление на отпадъците може да се извърши в случай на промяна във фактическите и/или нормативните условия (чл. 52, ал. 3, т. 2).

Процедурата на актуализация на програмата включва изготвяне на актуализиран вариант на Регионалната програма за управление на отпадъците за Регион Костинброд и внасяне и актуализираната програма за одобрение и приемане от Общинските съвети на общините.